

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

**1 OCAK - 31 ARALIK 2009 HESAP DÖNEMİNE AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR VE
BAĞIMSIZ DENETİM RAPORU**

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2009 HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR

İÇİNDEKİLER	SAYFA
KONSOLİDE BİLANÇOLAR	1
KONSOLİDE KAPSAMLI GELİR TABLOLARI	2
KONSOLİDE ÖZKAYNAK DEĞİŞİM TABLOLARI	3
KONSOLİDE NAKİT AKIM TABLOLARI	4
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR.....	5-70
NOT 1 GRUP'UN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU	5-7
NOT 2 KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR	7-22
NOT 3 İŞLETME BİRLEŞMELERİ	23
NOT 4 İŞ ORTAKLIKLARI	23
NOT 5 BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA	24-26
NOT 6 NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ	26-28
NOT 7 FİNANSAL BORÇLAR	28-31
NOT 8 TİCARİ ALACAKLAR	31-33
NOT 9 DİĞER ALACAKLAR VE BORÇLAR	33
NOT 10 STOKLAR	34
NOT 11 FİNANSAL YATIRIMLAR	35
NOT 12 YATIRIM AMAÇLI GAYRİMENKULLER	35
NOT 13 MADDİ DURAN VARLIKLAR (NET)	36-38
NOT 14 MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR (NET)	38-39
NOT 15 ŞEREFİYE	39-40
NOT 16 DEVLET TEŞVİK VE YARDIMLARI	40
NOT 17 TAAHHÜTLER, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER	41-43
NOT 18 ALINAN AVANSLAR	44
NOT 19 BORÇ KARŞILIKLARI	44-45
NOT 20 ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR	46-47
NOT 21 DİĞER VARLIKLAR VE YÜKÜMLÜLÜKLER	48-50
NOT 22 TÜREV FİNANSAL ARAÇLAR	50
NOT 23 ÖZKAYNAKLAR	50-52
NOT 24 SATIŞLAR VE SATIŞLARIN MALİYETİ	52
NOT 25 PAZARLAMA SATIŞ VE DAĞITIM GİDERLERİ, GENEL YÖNETİM GİDERLERİ	53
NOT 26 DİĞER FAALİYET GELİRLERİ/(GİDERLERİ)	54
NOT 27 FİNANSAL GELİRLER/(GİDERLER), (NET)	54-55
NOT 28 VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ	55-57
NOT 29 SATIŞ AMACIYLA ELDE TUTULAN VARLIK GRUPLARI	58
NOT 30 HİSSE BAŞINA KAZANÇ	59
NOT 31 İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI	59-61
NOT 32 FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ	62-70
NOT 33 BİLANÇO TARİHİNDEN SONRAKİ OLAYLAR	70

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2009 VE 2008 TARİHLERİ İTİBARIYLA KONSOLİDE BİLANÇOLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

	Notlar	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
VARLIKLAR			
Dönen Varlıklar		5.780.050	4.419.956
Nakit ve nakit benzerleri	6	3.149.016	1.466.725
Ticari alacaklar (net)	8	709.799	1.072.248
-İlişkili taraflardan ticari alacaklar	8, 31	112.453	57.044
-Diğer ticari alacaklar		597.346	1.015.204
Diğer alacaklar (net)	9	16.019	18.945
Stoklar (net)	10	1.522.493	1.264.035
Diğer dönen varlıklar	21	381.539	570.056
Türev finansal araçlar	22	444	2.348
Satış amacıyla elde tutulan varlıklar	29	740	25.599
Duran Varlıklar		4.443.254	4.216.842
Ticari alacaklar (net)	8	1.993	2.429
Finansal yatırımlar (net)	11	78.581	70.021
Şerefiye (net)	15	189.073	189.073
Yatırım amaçlı gayrimenkuller (net)	12	5.423	5.423
Maddi duran varlıklar (net)	13	3.572.723	3.369.520
Maddi olmayan duran varlıklar (net)	14	122.779	134.563
Diğer duran varlıklar	21	472.682	445.813
TOPLAM VARLIKLAR		10.223.304	8.636.798
KAYNAKLAR			
Kısa Vadeli Yükümlülükler		5.353.550	4.113.756
Finansal borçlar (net)	7	1.516.521	1.176.949
Uzun vadeli finansal borçların kısa vadeli kısımları (net)	7	117.400	101.606
Diğer finansal borçlar	7	11.293	9.237
-İlişkili taraflara finansal borçların kısa vadeli kısımları	7, 31	11.293	9.237
Ticari borçlar (net)	8	2.327.828	1.564.536
-İlişkili taraflara ticari borçlar	8, 31	31.668	41.686
-Diğer ticari borçlar		2.296.160	1.522.850
Alınan avanslar	18	9.939	19.760
Borç karşılıkları	19	82.606	80.579
Dönem kan vergi yükümlülüğü	28	58.426	2.740
Çalışanlara sağlanan faydalar	20	2.180	3.498
Diğer yükümlülükler	21	1.222.092	1.132.963
Türev finansal araçlar	22	5.196	-
Satış amacıyla elde tutulan varlıklara ilişkin yükümlülükler	29	69	21.888
Uzun Vadeli Yükümlülükler		1.090.212	966.778
Finansal borçlar (net)	7	520.593	494.508
Diğer finansal borçlar	7	-	9.237
-İlişkili taraflara finansal borçlar	7, 31	-	9.237
Ticari borçlar (net)	8	-	2.165
Çalışanlara sağlanan faydalar	20	98.815	95.261
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü	28	196.754	157.053
Diğer yükümlülükler	21	274.050	208.554
ÖZKAYNAKLAR		3.779.542	3.556.264
Ana ortaklığa ait özkaynaklar			
Ödenmiş sermaye	23	250.419	250.419
Sermaye düzeltmesi farkları	23	1.344.243	1.344.243
Hisse senetleri ihraç primleri		172	172
Finansal varlıklar değer artışı fonu		32.850	30.783
Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler		125.210	125.210
Yabancı para çevrim farkları		1.891	3.268
Geçmiş yıllar karları		1.184.615	1.331.863
Net dönem karı		811.298	432.222
Toplam ana ortaklığa ait özkaynaklar		3.750.698	3.518.180
Azınlık Payları		28.844	38.084
TOPLAM KAYNAKLAR		10.223.304	8.636.798

Taahhütler, koşullu varlıklar ve yükümlülükler

17

31 Aralık 2009 tarihi ve bu tarihte sona eren yıl itibarıyla hazırlanan konsolide finansal tablolar, yayınlanmak üzere 8 Mart 2010 tarihli yönetim kurulu toplantısında onaylanmış ve Genel Müdür Yardımcısı İbrahim Yelmenoğlu ve Finansal Raporlama Müdürü Deniz Köseoğlu tarafından imzalanmıştır. Söz konusu konsolide finansal tablolar, Genel Kurul'da onaylanması sonucu kesinleşecektir.

İlişikteki notlar konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluşturur.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2009 VE 2008 TARİHLERİNDE SONA EREN YILLARA AİT KONSOLİDE KAPSAMLI GELİR TABLOLARI

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

	Notlar	1 Ocak - 31 Aralık 2009	1 Ocak - 31 Aralık 2008
Satış gelirleri (net)	24	20.330.633	30.404.009
Satışların maliyeti (-)	24	(18.781.687)	(28.556.999)
Hizmet gelirleri (net)	24	59.250	52.390
Brüt kar		1.608.196	1.899.400
Pazarlama, satış ve dağıtım giderleri (-)	25	(267.484)	(288.701)
Genel yönetim giderleri (-)	25	(389.637)	(380.237)
Diğer faaliyet gelirleri	26	94.442	85.933
Diğer faaliyet giderleri (-)	26	(29.552)	(32.893)
Faaliyet karı		1.015.965	1.283.502
Finansal gelirler	27	251.651	387.727
Finansal giderler (-)	27	(252.464)	(1.121.964)
Vergi öncesi kar		1.015.152	549.265
Vergi gideri	28	(199.381)	(109.915)
- Dönem vergi gideri		(159.789)	(100.273)
- Ertelenmiş vergi gideri		(39.592)	(9.642)
Dönem karı		815.771	439.350
Diğer kapsamlı gelir:			
Finansal varlıklar değer artış fonundaki değişim		2.176	16.648
Yabancı para çevrim farklarındaki değişim		(1.377)	6.230
Finansal varlıklar değer artış fonundaki değişime ilişkin vergi giderleri		(109)	(833)
Diğer kapsamlı gelir (vergi sonrası)		690	22.045
Toplam kapsamlı gelir		816.461	461.395
Dönem karının dağılımı:			
Azınlık payları		4.473	7.128
Ana ortaklık payları		811.298	432.222
Toplam kapsamlı gelirin dağılımı:			
Azınlık payları		4.473	7.128
Ana ortaklık payları		811.988	454.267
Nominal değeri 1 Kr olan hisse başına kazanç (Kr)	30	3,24	1,73

İlişikteki notlar konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluşturur.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2009 VE 2008 TARİHLERİNDE SONA EREN YILLARA AİT KONSOLİDE ÖZKAYNAK DEĞİŞİM TABLOLARI

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

	Sermaye		Hisse senetleri ihraç primi	Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler	Diğer kapsamlı gelir		Birikmiş karlar		Toplam ana ortaklığa ait özkaynaklar	Azınlık payları	Toplam özkaynaklar
	Ödenmiş sermaye	Sermaye düzeltmesi farkları			Finansal varlıklar değer artış fonu	Yabancı para çevrim farkları	Geçmiş yıllar karları	Net dönem karı			
1 Ocak 2008	250.419	1.344.243	172	125.210	14.968	(2.962)	1.081.826	1.298.039	4.111.915	33.208	4.145.123
Transfer	-	-	-	-	-	-	1.298.039	(1.298.039)	-	-	-
Temettü ödemesi	-	-	-	-	-	-	(1.048.002)	-	(1.048.002)	(2.252)	(1.050.254)
Toplam kapsamlı gelir	-	-	-	-	15.815	6.230	-	432.222	454.267	7.128	461.395
31 Aralık 2008	250.419	1.344.243	172	125.210	30.783	3.268	1.331.863	432.222	3.518.180	38.084	3.556.264
1 Ocak 2009	250.419	1.344.243	172	125.210	30.783	3.268	1.331.863	432.222	3.518.180	38.084	3.556.264
Transfer	-	-	-	-	-	-	432.222	(432.222)	-	-	-
Temettü ödemesi	-	-	-	-	-	-	(579.470)	-	(579.470)	(13.713)	(593.183)
Toplam kapsamlı gelir	-	-	-	-	2.067	(1.377)	-	811.298	811.988	4.473	816.461
31 Aralık 2009	250.419	1.344.243	172	125.210	32.850	1.891	1.184.615	811.298	3.750.698	28.844	3.779.542

İlişikteki notlar konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluşturur.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2009 VE 2008 TARİHLERİNDE SONA EREN YILLARA AİT KONSOLİDE NAKİT AKIM TABLOLARI

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

	Notlar	1 Ocak - 31 Aralık 2009	1 Ocak - 31 Aralık 2008
Vergi öncesi dönem karı		1.015.152	549.265
Amortisman ve itfa payları	13, 14	194.067	149.488
Kıdem tazminatı yükümlülüğündeki artış	20	17.446	22.216
Maddi duran varlık satışlarından kaynaklanan kar	26	(405)	(14.241)
Stok değer düşüklüğü karşılığındaki (azalış)/ artış	10	(68.622)	68.081
Dava karşılıkları gideri	19	4.734	15.443
EPDK katkı payı karşılığı	19	4.362	9.946
Kıdeme teşvik primi karşılığı	20	1.505	1.153
İzin ücretleri karşılığı	19	4.243	5.265
Diğer borç karşılıkları gideri	19	55.774	665
Şüpheli alacak karşılığı	8	3.175	2.506
Faiz gideri/(geliri) (net)		11.774	(51.249)
Ertelenmiş finansman gideri/(geliri) (net)		10.265	(5.568)
İştirak satış zararları / (karları)	26	1.380	(5.554)
Banka kredilerinden kaynaklanan kur farkı (geliri)/gideri	27	(8.416)	164.887
Yabancı para çevrim farkları		(1.377)	6.230
Varlık ve yükümlülüklerdeki değişimler öncesi sağlanan nakit akımı		1.245.057	918.533
İşletme varlık ve yükümlülüklerindeki değişiklikler:			
Ticari alacaklardaki azalış		349.318	707.754
Diğer varlıklardaki azalış/(artış)		118.674	(134.688)
Stoklardaki (artış)/azalış		(189.836)	937.244
Ticari borçlardaki artış/(azalış)		760.819	(931.000)
Diğer yükümlülüklerdeki artış/(azalış)		122.985	(37.066)
Ödenen vergiler		(101.363)	(289.037)
Ödenen kıdem tazminatı	20	(15.566)	(25.622)
Ödenen dava karşılıkları	19	(2.654)	(4.322)
Ödenen izin karşılığı	19	(3.459)	(3.031)
Ödenen kıdeme teşvik primi	20	(1.149)	(1.345)
Ödenen EPDK katkı payı	19	(4.973)	(7.578)
Ödenen diğer karşılıklar	19	(56.000)	(9.363)
İşletme faaliyetlerinden elde edilen net nakit		2.221.853	1.120.479
Yatırım faaliyetleri:			
Maddi duran varlık alımları	13	(391.762)	(512.969)
Maddi varlık satışından elde edilen hasılatlar		9.863	19.032
Maddi olmayan duran varlık alımları	14	(3.204)	(13.491)
Finansal varlık alımları	11	-	(216)
Finansal varlık sermaye artırımlarına katılım	11	(6.384)	(602)
İştirak satışından elde edilen hasılatlar		2.670	4.576
Alınan faizler		165.666	135.424
Yatırım faaliyetlerinde kullanılan net nakit		(223.151)	(368.246)
Finansman faaliyetleri:			
Türev finansal araçlardaki değişim		7.100	(8.592)
Alınan finansal borçlar, (net)		417.801	801.635
Ödenen temettüleri		(593.183)	(1.050.254)
Ödenen faizler		(219.938)	(61.027)
Finansman faaliyetlerinde kullanılan net nakit		(388.220)	(318.238)
Nakit ve nakit benzeri değerlerdeki net artış		1.610.482	433.995
Nakit ve nakit benzeri değerlerin dönem başı bakiyesi	6	1.261.420	827.425
Nakit ve nakit benzeri değerlerin dönem sonu bakiyesi	6	2.871.902	1.261.420

İlişikteki notlar konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluşturur.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHLİ KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 1 - GRUP'UN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. ("Tüpraş" veya "Şirket") 16 Kasım 1983 tarihinde kurulmuştur. Şirket'in ana faaliyet konuları aşağıdaki gibidir:

- Ham petrol tedarik ve rafine etmek, gerektiğinde petrol ürünlerini ithal ve ihraç etmek ve bu maksatla yurt içinde ve dışında petrol rafinerileri kurmak ve işletmek,
- Petrokimya sanayi ve ilgili diğer sanayi alanında fabrikalar, tesisler kurmak ve işletmek,
- Petrokimyasal maddeler ve ilgili diğer maddelerin elde edilmesi için gerekli hammaddeler ve yardımcı maddeler, malzeme ve kimyasal maddeleri tedarik ederek işlemek veya bu maddeleri üretmek ve bu maddelerin ticaretini yapmak,
- Üretim faaliyetinin her aşamasında elde edilecek ürünleri ambalajlamak ve bunun için ambalaj endüstrisi kurmak, atık, yan ürün ve standart dışı maddeleri değerlendirmek ve/veya satmak, değerlendirme olanağı bulunmayan maddelerin yok edilmesi için gerekli tesisleri kurmak ve işletmek,
- Yasa ve yönetmelikler çerçevesinde, her türlü enerji ve enerji ile ilgili sanayi alanında santraller, tesisler kurmak ve işletmek. Bunun için gerekli her türlü ekipman, malzeme ve kimyevi maddeyi tedarik ederek kullanmak ve bu maddelerin ticaretini yapmak,
- Her türlü petrol ürünleri, LPG ve doğalgazın yurtiçi, yurtdışı toptan ve perakende alımı, satımı, ithali, ihracı, depolanması, pazarlanması ve dağıtımını yapmak, yaptırmak, bu ürünlerin perakende satışını teminen akaryakıt istasyonları ve bakım tesislerini kurmak, işletmek ve işlettmek, devralmak, devretmek veya kiralamak, bayilik vermek, kendisine ait veya kiralayacağı taşıma araçları ile nakliye hizmeti yapmak, bu amaç ve konularda kısmen ya da tamamen faaliyet göstermek üzere diğer gerçek ve tüzel kişilerle dağıtım ve pazarlama şirketi veya benzeri diğer ortaklıklar kurmak veya mevcut ortaklıkların hisse senetlerini ve hisseyi temsil eden evraklarını temellük etmek, gerektiğinde satmak, iştirak paylarını almak veya devretmektir.

Tüpraş, bağlı ortaklıkları ve müşterek yönetime tabi ortaklıklarının (topluca "Grup" olarak adlandırılacaktır) temel faaliyetlerinin önemli bölümü Türkiye'de olup, Grup'un faaliyetleri rafinaj ve dağıtım sektörleri altında toplanmıştır.

Şirket, Sermaye Piyasası Kurulu'na ("SPK") kayıtlıdır ve hisseleri 1991 yılından beri İstanbul Menkul Kıymetler Borsası'nda ("İMKB") işlem görmektedir. 31 Aralık 2009 tarihi itibarıyla, Şirket'in İMKB'ye kayıtlı %49 oranında hissesi mevcuttur. Aynı tarih itibarıyla Şirket'in hisselerini elinde bulunduran hissedarlar ve hisse oranları aşağıdaki gibidir (Not 23):

	%
Enerji Yatırımları A.Ş.	51,00
Halka açık kısım	49,00
	100,00

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHLİ KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 1 - GRUP'UN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU (Devamı)

Tüpraş'ın konsolidasyon kapsamındaki bağlı ortaklık ve müşterek yönetime tabi ortaklıkları ve faaliyet konuları aşağıda belirtilmiştir:

Bağlı Ortaklık	Faaliyet gösterdiği ülke	Faaliyet konusu
Ditaş Deniz İşletmeciliği ve Tankerciliği A.Ş. ("Ditaş")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Üsküdar Tankercilik A.Ş. ("Üsküdar")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Damla Denizcilik A.Ş. ("Damla")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Kadıköy Tankercilik A.Ş. ("Kadıköy")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Beykoz Tankercilik A.Ş. ("Beykoz")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı

Müşterek yönetime tabi ortaklık	Faaliyet gösterdiği ülke	Faaliyet konusu
Opet Petrolcülük A.Ş. ("Opet")	Türkiye	Petrol ürünleri perakende satışı
Opet International Limited ("Opet International")	İngiltere	Petrol ürünleri ticareti
Opet Trade B.V.	Hollanda	Petrol ürünleri ticareti
Opet Trade Ireland (*)	İrlanda	Petrol ürünleri ticareti
Opet Trade Singapore	Singapur	Petrol ürünleri ticareti
Tasfiye Halinde Opet Gıda ve İhtiyaç Maddeleri Turizm Sanayi İç ve Dış Ticaret A.Ş. ("Opet Gıda") (**)	Türkiye	Gıda ürünleri dağıtımı

(*) Grup'un müşterek yönetime tabi ortaklıklarından Opet Trade Ireland'ın 31 Mayıs 2009'da tasfiye süreci başlamış ve bu şirkete ait varlıklar ile bunlara ilişkin yükümlülükler 31 Aralık 2009 tarihi itibarıyla konsolide bilançoda satılmak üzere elde tutulan varlık ve yükümlülük grupları olarak sınıflandırılmıştır (Not 29).

(**) 1 Ağustos 2003 tarihinden itibaren faaliyetlerini durdurmuştur.

Grup'un müşterek yönetime tabi ortaklıklarından Opet Aygaz Bulgaria EAD 2008 yılı içerisinde satılmış, Opet Aygaz BV 2009 yılı içerisinde tasfiye edilmiş ve TBS Denizcilik ve Petrol Ürünleri Ticaret A.Ş. ("TBS") 22 Nisan 2009 tarihi itibarıyla satılmıştır.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHLİ KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 1 - GRUP'UN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU (Devamı)

Grup'un bünyesinde çalışan personel sayısı 31 Aralık 2009 tarihinde 5.267'dir (31 Aralık 2008: 5.467).

Şirket'in bu konsolide finansal tabloların hazırlandığı tarih itibarıyla tescil edilmiş adresi aşağıdaki gibidir:

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
Petrol Caddesi, 41002
Körfez, Kocaeli

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR

2.1. SUNUMA İLİŞKİN TEMEL ESASLAR

2.1.1 Uygulanan muhasebe standartları

Tüpraş'ın konsolide finansal tabloları, Sermaye Piyasası Kurulu ("SPK") tarafından yayımlanan finansal raporlama standartlarına ("SPK Finansal Raporlama Standartları") uygun olarak hazırlanmıştır. SPK, Seri: XI, No: 29 sayılı "Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği" ile işletmeler tarafından düzenlenecek finansal raporlar ile bunların hazırlanması ve ilgililere sunulmasına ilişkin ilke, usul ve esasları belirlemektedir. Bu Tebliğ, 1 Ocak 2008 tarihinden sonra başlayan hesap dönemlerine ait ilk ara dönem finansal tablolardan geçerli olmak üzere yürürlüğe girmiş olup, SPK'nın Seri: XI, No: 25 "Sermaye Piyasasında Muhasebe Standartları Hakkında Tebliğ"i yürürlükten kaldırılmıştır. Bu tebliğe istinaden, işletmelerin finansal tablolarını Avrupa Birliği tarafından kabul edilen haliyle Uluslararası Finansal Raporlama Standartları ("UMS/UFRS")'na göre hazırlamaları gerekmektedir. Ancak Avrupa Birliği tarafından kabul edilen UMS/UFRS'nin Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu ("UMSK") tarafından yayımlananlardan farkları Türkiye Muhasebe Standartları Kurulu ("TMSK") tarafından ilan edilinceye kadar UMS/UFRS'ler uygulanacaktır. Bu kapsamda, benimsenen standartlara aykırı olmayan, TMSK tarafından yayımlanan Türkiye Muhasebe/Finansal Raporlama Standartları ("TMS/TFRS") esas alınacaktır.

SPK, 17 Mart 2005 tarihinde almış olduğu bir kararla, Türkiye'de faaliyette bulunan ve SPK tarafından kabul edilen muhasebe ve raporlama ilkelerine ("SPK Finansal Raporlama Standartları") uygun finansal tablo hazırlayan şirketler için, 1 Ocak 2005 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere enflasyon muhasebesi uygulamasının gerekli olmadığını ilan etmiştir. Dolayısıyla finansal tablolarda, 1 Ocak 2005 tarihinden başlamak kaydıyla, UMSK tarafından yayımlanmış 29 No'lu "Yüksek Enflasyonlu Ekonomilerde Finansal Raporlama" standardı (UMS 29) uygulanmamıştır.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHLİ KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

Finansal tabloların hazırlanış tarihi itibarıyla, Avrupa Birliği tarafından kabul edilen UMS/UFRS'nin UMSK tarafından yayımlananlardan farkları TMSK tarafından henüz ilan edilmediğinden, konsolide finansal tablolar SPK'nın Seri: XI, No: 29 sayılı tebliği ve bu tebliğe açıklama getiren duyuruları çerçevesinde, UMS/UFRS'nin esas alındığı SPK Finansal Raporlama Standartları'na uygun olarak hazırlanmıştır. Konsolide finansal tablolar ve bunlara ilişkin dipnotlar SPK tarafından 14 Nisan 2008 tarihli duyuru ile uygulanması tavsiye edilen formatlara uygun olarak ve zorunlu kılınan bilgiler dahil edilerek sunulmuştur.

Grup, muhasebe kayıtlarının tutulmasında ve kanuni finansal tablolarının hazırlanmasında, SPK tarafından çıkarılan prensiplere ve şartlara, Türk Ticaret Kanunu ("TTK"), vergi mevzuatı ve Türkiye Cumhuriyeti Maliye Bakanlığı ("Maliye Bakanlığı") tarafından çıkarılan Tekdüzen Hesap Planı şartlarına uymaktadır. SPK Finansal Raporlama Standartları'na göre hazırlanan bu konsolide finansal tablolar, gerçeğe uygun değerleri ile gösterilen finansal varlık ve yükümlülüklerin dışında, tarihi maliyet esaslı baz alınarak Türk Lirası olarak hazırlanmıştır. Konsolide finansal tablolar, tarihi maliyet esasına göre hazırlanmış kanuni kayıtlara SPK Finansal Raporlama Standartları uyarınca doğru sunumun yapılması amacıyla gerekli düzeltme ve sınıflandırmalar yansıtılarak düzenlenmiştir.

2.1.2 Uluslararası Finansal Raporlama Standartları'ndaki (UFRS) değişiklikler

2009 yılında yürürlüğe giren ve Grup tarafından uygulanan standartlar, değişiklikler ve yorumlar:

Aşağıdaki standart, 1 Ocak 2009 itibarıyla başlayan dönemler için çıkarılmıştır ve Grup tarafından geçerlilik tarihinden itibaren uygulanmıştır.

UMS 1 (Revize), "Finansal Tabloların Sunuluşu": Finansal tablolarda sunulan bilgilerin yararını artırmak amacıyla değişikliğe tabi tutulan UMS 1, kontrol gücü olmayan paylara ait gelir ve gider kalemlerinin özkaynak değişim tablosunda gösterilmesini engellemektedir. Bunun yerine kontrol gücü olmayan paylara ilişkin tüm değişimler bir performans tablosunda gösterilecektir. İşletmeler tek bir performans tablosunu (kapsamlı gelir tablosu) seçmekte veya iki tabloyu birlikte (gelir tablosu ve kapsamlı gelir tablosu) seçmekte özgür bırakılmıştır. Kapsamlı gelir tablosu adı altında yeni bir finansal tablonun yayımlanmaya başlaması ve yeni dönemlerde bir önceki döneme ait finansal tabloların yeniden yorumlanması veya yeni muhasebe politikalarının geriye dönük olarak üçüncü bir kolonda geçmiş dönemlere ait etkilerinin yayımlanması standartta yapılan ana değişikliklerdir. Grup, 31 Aralık 2009 itibarıyla konsolide finansal tablolarını UMS 1'deki değişiklikleri dikkate alarak hazırlamıştır (Bkz. Kapsamlı Gelir Tabloları).

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHLİ KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2009 yılında yürürlüğe giren ancak Grup'un finansal tabloları üzerinde etkisi olmayan standartlar, değişiklikler ve yorumlar:

- UMS 23 (Revize), "Borçlanma Maliyetleri"
- UMS 32, "Finansal Araçlar: Sunum" Geri Satın Alma Opsiyonlu Finansal Araçlar ve Nakde Çevrilmelerinde Doğacak Yükümlülüklerin Açıklanması Hakkında Değişiklik
- UFRS 8, "Faaliyet Bölümleri"
- UFRS 2, "Hisse Bazlı Ödemeler"
- UFRS 7, "Finansal Araçlar - Açıklamalar"
- UFRYK 15, "Gayrimenkul İnşaat Anlaşmaları"
- UFRYK 16, "Yurtdışındaki İşletme ile İlgili Net Yatırımın Finansal Riskten Korunması"

2009 yılında henüz geçerli olmayan ve Grup tarafından geçerlilik tarihinden önce uygulanmamış mevcut standartlarla ilgili değişiklikler ve yorumlar

1 Temmuz 2009 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan mali dönemler için geçerli olanlar:

- UMS 27 (Değişiklik), "Konsolide ve Konsolide Olmayan Finansal Tablolar"
- UMS 31 (Değişiklik), "İş Ortaklıklarındaki Paylar" Satın Alma Yönteminin Uygulanması Hakkında Kapsamlı Değişiklik
- UMS 38 (Değişiklik), "Maddi Olmayan Duran Varlıklar"
- UFRS 3 (Değişiklik), "İşletme Birleşmeleri"
- UFRYK 17, "Parasal Olmayan Varlıkların Hissedarlara Dağıtımı"

1 Ocak 2010 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan mali dönemler için geçerli olanlar:

- UMS 1 (Değişiklik), "Finansal Tabloların Sunumu"
- UMS 24 (Değişiklik), "İlişkili Taraf Açıklamaları"
- UFRS 2 (Değişiklik), "Hisse Bazlı Ödemeler"
- UFRS 5 (Değişiklik), "Satış Amaçlı Elde Tutulan Varlıklar ve Durdurulan Faaliyetler"

Grup yukarıda yer alan değişikliklerin operasyonlarına olan etkilerini değerlendirip 1 Ocak 2010 tarihinden itibaren uygulayacaktır. Yukarıdaki standart, değişiklik ve yorumların uygulanmasının gelecek dönemlerde Grup'un konsolide finansal tabloları üzerinde önemli bir etki yaratması beklenmemektedir.

2.1.3 Yabancı ülkelerde faaliyet gösteren müşterek yönetime tabi ortaklıkların finansal tabloları

Yabancı ülkelerde faaliyet gösteren Müşterek Yönetime Tabi Ortaklıklar'ın finansal tabloları, faaliyet gösterdikleri ülkelerde geçerli olan kanun ve yönetmeliklere uygun olarak hazırlanmış olup SPK Finansal Raporlama Standartları uyarınca doğru sunumun yapılması amacıyla gerekli düzeltme ve sınıflandırmalar yansıtılarak düzenlenmiştir. İlgili yabancı ortaklıkların varlık ve yükümlülükleri konsolide bilanço tarihindeki döviz kuru, gelir ve giderler ortalama döviz kuru kullanılarak Türk Lirası'na çevrilmiştir. Kapanış ve ortalama kur kullanımı sonucu ortaya çıkan kur farkları özkaynak içerisindeki yabancı para çevrim farkları kalemi altında takip edilmektedir.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHLİ KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.1.4 Konsolidasyon esasları

- a) Konsolide finansal tablolar aşağıdaki (b), (c), (d) ve (e) maddelerinde belirtilen esaslara göre ana şirket olan Tüpraş, Bağlı Ortaklıklar ve Müşterek Yönetime Tabi Ortaklıklar'ının finansal tablolarını kapsamaktadır. Konsolidasyon kapsamına dahil edilen şirketlerin finansal tablolarının hazırlanması sırasında, SPK Finansal Raporlama Standartları'na uygunluk ve Grup tarafından uygulanan muhasebe politikalarına ve sunum biçimlerine uyumluluk açısından gerekli düzeltme ve sınıflandırmalar yapılmıştır.
- b) Bağlı Ortaklıklar, Şirket'in ya (i) doğrudan ve/veya dolaylı olarak kendisine ait olan hisseler neticesinde şirketlerdeki hisselerle ilgili oy kullanma hakkının %50'den fazlasını kullanma yetkisi kanalıyla veya (ii) oy kullanma hakkının %50'den fazlasını kullanma yetkisine sahip olmamakla birlikte mali ve işletme politikaları üzerinde fiili hakimiyet etkisini kullanmak suretiyle mali ve işletme politikalarını Şirket'in menfaatleri doğrultusunda kontrol etme yetkisi ve gücüne sahip olduğu şirketleri ifade eder.

Aşağıdaki tabloda 31 Aralık 2009 ve 2008 tarihleri itibarıyla konsolidasyon kapsamındaki bağlı ortaklıkların oranları gösterilmiştir:

	2009		2008	
	Şirket tarafından sahip olunan doğrudan ve dolaylı oy hakkı (%)	Etkin ortaklık payı (%)	Şirket tarafından sahip olunan doğrudan ve dolaylı oy hakkı (%)	Etkin ortaklık payı (%)
Bağlı Ortaklık				
Ditaş	79,98	79,98	79,98	79,98
Üsküdar	79,98	79,98	79,98	79,98
Damla	79,98	79,98	79,98	79,98
Beykoz (*)	79,98	79,98	-	-
Kadıköy (*)	79,98	79,98	-	-

(*) Ditaş'ın bağlı ortaklıkları olan Beykoz ve Kadıköy ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı faaliyetinde bulunmak üzere 2009 yılının Mart ayında kurulmuşlardır.

Bağlı Ortaklıklar'a ait bilanço ve gelir tabloları tam konsolidasyon yöntemi kullanılarak konsolide edilmiş olup, Şirket'in sahip olduğu payların kayıtlı iştirak değeri, ilgili özkaynak ile karşılıklı olarak netleştirilmiştir. Şirket ile Bağlı Ortaklıkları arasındaki işlemler ve bakiyeler konsolidasyon kapsamında karşılıklı olarak silinmektedir. Şirket'in sahip olduğu bağlı ortaklık hisselerinin kayıtlı değerleri ve bu hisselerden kaynaklanan temettüler, ilgili özkaynak ve kapsamlı gelir tablosu hesaplarından netleştirilmiştir.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHLİ KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

- c) Müşterek Yönetime Tabi Ortaklıklar, Grup'un bir veya daha fazla müteşebbis ortak tarafından müştereken yönetilmek üzere, bir ekonomik faaliyetin üstlenilmesi için bir sözleşme dahilinde oluşturulan şirketleri ifade etmektedir. Grup bu müşterek kontrolü, kendisinin doğrudan ya da dolaylı olarak sahip olduğu hisselerden veya ilişkili tarafların sahip olduğu paylara ait oy haklarını onlar adına kullanma (ekonomik bir yarar beklemeksizin) yetkisinden yararlanarak sağlamaktadır. Müşterek Yönetime Tabi Ortaklıklar oransal konsolidasyon yöntemi kullanılmak suretiyle konsolidasyon kapsamına alınırlar. Oransal konsolidasyon yönteminde, Müşterek Yönetime Tabi Ortaklıklar'a ait finansal tablolarda yer alan varlık, yükümlülük, gelir ve giderler, Grup'un sahip olduğu etkin ortaklık payı ile konsolidasyon işlemine tabi tutulmaktadır.

Aşağıdaki tabloda 31 Aralık 2009 ve 2008 tarihleri itibariyle konsolidasyon kapsamındaki müşterek yönetime tabi ortaklıkların oranları gösterilmiştir:

	2009		2008	
	Şirket tarafından sahip olunan doğrudan ve dolaylı oy hakkı (%)	Etkin ortaklık payı (%)	Şirket tarafından sahip olunan doğrudan ve dolaylı oy hakkı (%)	Etkin ortaklık payı (%)
Müşterek Yönetime Tabi Ortaklık				
Opet	50,00	40,00	50,00	40,00
Opet Aygaz B.V. (*)	-	-	25,00	20,00
Opet Gıda	50,00	39,99	50,00	39,99
Opet International	50,00	40,00	50,00	40,00
Opet Trade B.V.	50,00	40,00	50,00	40,00
Opet Trade Ireland	50,00	40,00	50,00	40,00
Opet Trade Singapore	50,00	40,00	50,00	40,00
TBS (*)	-	-	25,00	9,99

(*) 2009 yılı içerisinde Opet Aygaz BV'nin tasfiye edilmesi ve TBS'nin satılması nedeniyle konsolidasyon kapsamından çıkarılmışlardır (Not 29).

- d) Grup'un toplam oy haklarının %20'nin altında olduğu veya %20'nin üzerinde olmakla birlikte Grup'un önemli bir etkiye sahip olmadığı veya konsolide finansal tablolar açısından önemlilik teşkil etmeyen, teşkilatlanmış piyasalarda işlem görmeyen satılmaya hazır finansal varlıklar gerçeğe uygun değerleriyle, gerçeğe uygun değerleri güvenilir bir şekilde belirlenemeyen satılmaya hazır finansal varlıklar maliyet bedelleri üzerinden, varsa, değer kaybı ile ilgili karşılık düşüldükten sonra konsolide finansal tablolara yansıtılmıştır (Not 11).
- e) Bağlı Ortaklıklar'ın net varlıklarında ve faaliyet sonuçlarında ana ortaklık dışı paya sahip hissedarların payları, konsolide bilanço ve kapsamlı gelir tablosunda ana ortaklık dışı pay olarak gösterilmiştir.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHLİ KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.2 MUHASEBE POLİTİKALARINDA DEĞİŞİKLİKLER

2.2.1 Karşılaştırmalı bilgiler ve önceki dönem tarihli finansal tabloların yeniden düzenlenmesi

Cari dönem konsolide finansal tabloların sunumu ile uygunluk sağlanması açısından karşılaştırmalı bilgiler gerekli görüldüğünde yeniden sınıflandırılmıştır.

Finansal durum ve performans trendlerinin tespitine imkan vermek üzere, Grup'un konsolide finansal tabloları önceki dönemle karşılaştırmalı hazırlanmaktadır. Grup, 31 Aralık 2009 tarihi itibarıyla konsolide bilançosunu 31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla hazırlanmış konsolide bilançosu ile; 31 Aralık 2009 tarihinde sona eren yıla ait konsolide kapsamlı gelir tablosunu, konsolide nakit akım tablosunu ve konsolide özkaynak değişim tablosunu ise 31 Aralık 2008 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablolar ile karşılaştırmalı olarak düzenlemiştir.

31 Aralık 2009 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tabloların hazırlanması esnasında karşılaştırmalı finansal tablolarda yapılan sınıflandırma değişiklikleri aşağıdaki gibidir:

- 31 Aralık 2008 tarihli konsolide bilançoda, "maddi duran varlıklar" içerisinde sınıflandırılan 63.072 bin TL'lik diğer maddi duran varlıklar, "diğer duran varlıklar" altında yedek parça ve malzemeler olarak sınıflandırılmıştır (Not 21).
- 31 Aralık 2008 tarihli konsolide bilançoda, "ticari alacaklar" içerisinde sınıflandırılan 1.429 bin TL'lik alınan depozito ve teminatlar "diğer dönen varlıklar" altında sınıflandırılmıştır (Not 21).

2.2.2 Netleştirme/Mahsup

Finansal varlık ve yükümlülükler, gerekli kanuni hak olması, söz konusu varlık ve yükümlülükleri net olarak değerlendirmeye niyet olması veya varlıkların elde edilmesi ile yükümlülüklerin yerine getirilmesinin eş zamanlı olduğu durumlarda net olarak gösterilirler.

2.3 ÖNEMLİ MUHASEBE POLİTİKALARININ ÖZETİ

Konsolide finansal tabloların hazırlanmasında izlenen önemli muhasebe politikaları aşağıda özetlenmiştir:

2.3.1 Nakit ve nakit benzerleri

Nakit ve nakit benzerleri konsolide bilançoda maliyet değerleri ile yansıtılmaktadırlar. Nakit ve nakit benzerleri, eldeki nakit, banka mevduatları ile tutarı belirli, nakde kolayca çevrilebilen kısa vadeli ve yüksek likiditeye sahip, değerindeki değişim riski önemsiz olan ve vadesi üç ay veya daha kısa olan yatırımları içermektedir (Not 6).

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHLİ KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.3.2 Ticari alacaklar ve değer düşüklüğü karşılığı

Grup'un doğrudan bir borçluya mal veya hizmet tedariki ile oluşan vadeli satışlarından kaynaklanan ticari alacaklar, etkin faiz yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş maliyetleri üzerinden değerlendirilmiştir.

Grup'un ödenmesi gereken meblağları tahsil edemeyecek olduğunu gösteren bir durumun söz konusu olması halinde ticari alacaklar için bir değer düşüklüğü karşılığı oluşturulur. Söz konusu bu karşılığın tutarı, alacağın kayıtlı değeri ile tahsili mümkün tutar arasındaki farktır. Tahsili mümkün tutar, teminatlardan ve güvencelerden tahsil edilebilecek meblağlar da dahil olmak üzere tüm nakit akışlarının, oluşan ticari alacağın orijinal etkin faiz oranı esas alınarak iskonto edilen değeridir.

Değer düşüklüğü tutarı, kaydedilmesinden sonra oluşacak bir durum dolayısıyla azalırsa, söz konusu tutar, cari dönemde diğer gelirlere yansıtılır (Not 8).

2.3.3 İlişkili taraflar

Konsolide finansal tabloların amacı doğrultusunda, ortaklar, üst düzey yönetim personeli ve Yönetim Kurulu üyeleri, aileleri ve onlar tarafından kontrol edilen veya onlara bağlı şirketler, iştirak ve ortaklıklar ile Koç Topluluğu şirketleri, ilişkili taraflar olarak kabul edilmişlerdir (Not 31).

2.3.4 Stoklar

Stoklar, net gerçekleşebilir değer ya da elde etme bedelinden düşük olanı ile değerlendirilir. Stokların maliyeti tüm satın alma maliyetlerini, dönüştürme maliyetlerini ve stokların mevcut durumuna ve konumuna getirilmesi için katılan diğer maliyetleri içerir. Grup, stoklarını ağırlıklı ortalama maliyet yöntemine göre değerlemektedir. Üretim sürecinde aynı hammadde girdisinden birden fazla ürün elde edildiğinden her bir ürünün üretim maliyeti ayrı olarak belirlenmemektedir. Şirket, üretim maliyetlerini rasyonel ve tutarlı bir şekilde dağıtabilmek için, üretim tamamlanma aşamasında üretim maliyetlerini, ürünler arasında her bir ürünün nispi satış değerlerini esas alarak dağıtmaktadır.

Net gerçekleşebilir değer, olağan ticari faaliyet içerisinde oluşan tahmini satış fiyatından tahmini tamamlanma maliyeti ve satışı gerçekleştirmek için gerekli tahmini satış maliyeti toplamının indirilmesiyle elde edilen tutardır (Not 10).

2.3.5 Yedek parça ve malzemeler

Yedek parça ve malzemeler net geri kazanılabilir değer ya da elde etme bedelinden düşük olanı ile değerlendirilir. Yedek parça ve malzemelerin maliyeti tüm satın alma maliyetlerini ve yedek parçaların mevcut durumuna ve konumuna getirilmesi için katılan diğer maliyetleri içerir. Grup, yedek parça ve malzemelerini ağırlıklı ortalama maliyet yöntemine göre değerlemektedir. Grup, beklenen kullanım süresi içerisinde kullanılmayan ve yakın bir gelecekte kullanılmasını öngörmediği yedek parça ve malzemeler için değer düşüklüğü karşılığı ayırmaktadır.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHLİ KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.3.6 Finansal yatırımlar

Tüm finansal varlıklar, ilk kaydedilişlerinde işlem maliyetleri dahil olmak üzere maliyet bedelleri üzerinden değerlendirilir. Likidite ihtiyacının karşılanmasına yönelik olarak veya faiz oranlarındaki değişimler nedeniyle satılabilecek olan ve belirli bir süre gözetilmeksizin elde tutulan finansal araçlar, satılmaya hazır finansal varlıklar olarak sınıflandırılmıştır. Bunlar, kısa vadeli olarak kar amacıyla elde tutulmadıkça veya işletme sermayesinin artırılması amacıyla satışına ihtiyaç duyulmayacaksa duran varlıklar olarak gösterilir, aksi halde dönen varlıklar olarak sınıflandırılır. Şirket yönetimi, bu finansal araçların sınıflandırmasını satın alındıkları tarihte uygun bir şekilde yapmakta olup düzenli olarak bu sınıflandırmayı gözden geçirmektedir.

Grup her bilanço tarihinde bir ya da bir grup finansal varlığında değer düşüklüğü olduğuna dair objektif bir kanıtın olup olmadığını değerlendirir. Finansal araçların satılmaya hazır olarak sınıflandırılması durumunda, gerçeğe uygun değerinde elde etme maliyetinin altına önemli derecede düşmesi veya gerçeğe uygun değerinde uzun süreli bir düşüş eğiliminde bulunması, menkul kıymetlerin değer düşüklüğüne maruz kalıp kalmadığını değerlendirmede dikkate alınır. Eğer satılmaya hazır finansal varlıklar için bu tür bir kanıt mevcutsa, kümüle net zarar elde etme maliyeti ile cari gerçeğe uygun değer arasındaki farktan bu finansal varlığa ilişkin daha önce özkaynaklarda "finansal varlıklar değer artışı fonu"nda muhasebeleştirilmiş olan gerçeğe uygun değer kazançlarından düşülmek suretiyle kaydedilir ve değer düşüklüğünün gerçeğe uygun değer fonunu aşan kısmı dönemin kapsamlı gelir tablosuna gider olarak yansıtılır.

Satılmaya hazır finansal varlıkların gerçeğe uygun değerindeki değişikliklerden kaynaklanan gerçekleşmemiş kar ve zararlar dönem sonuçları ile ilişkilendirilmeden finansal varlığın konsolide finansal tablolardan çıkarıldığı tarihe kadar doğrudan özkaynak içinde "Finansal Varlıklar Değer Artış Fonu" hesabında muhasebeleştirilmiştir. Satılmaya hazır finansal varlıklar konsolide finansal tablolardan çıkarıldıklarında, özkaynak da "Finansal Varlıklar Değer Artış Fonu"nda takip edilen ilgili kazanç ve zararlar konsolide kapsamlı gelir tablosuna transfer edilir.

Satılmaya hazır finansal varlıkların borsaya kayıtlı herhangi bir gerçeğe uygun değerinin olmadığı veya doğru biçimde gerçeğe uygun değeri yansıtmadığı durumlarda finansal varlığın gerçeğe uygun değeri değerlendirme teknikleri kullanılarak belirlenir. Bu değerlendirme teknikleri, piyasa koşullarına uygun güncel işlemleri veya esasen benzer diğer yatırım araçlarını baz almayı ve yatırım yapılan şirkete özgü şartları dikkate alarak iskonto edilmiş nakit akım analizlerini içerir.

Şirket'in %20'nin altında sermaye payına sahip olduğu finansal varlıkların borsaya kayıtlı herhangi bir gerçeğe uygun değerinin olmadığı, gerçeğe uygun değerinin hesaplanmasında kullanılan diğer yöntemlerin uygun olmaması nedeniyle gerçeğe uygun bir değer tahmininin yapılamadığı ve gerçeğe uygun değerinde güvenilir bir şekilde ölçülemediği durumlarda finansal varlığın kayıtlı değeri elde etme maliyeti tutarından, şayet mevcutsa, değer düşüklüğü karşılığının çıkarılması suretiyle belirlenmiştir (Not 11).

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHLİ KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.3.7 Maddi duran varlıklar

Maddi duran varlıklar, elde etme maliyetinden birikmiş amortismanın düşülmesi ile bulunan net değerleri ile gösterilmektedir. Tarihi değerler, maddi duran varlığın iktisabı ile direkt olarak ilgili olan maliyetleri içermektedir. İktisap tarihinden sonraki maliyetler, sadece varlıkla ilgili gelecekteki ekonomik faydanın Grup'a akışının muhtemel olduğu ve varlığın maliyetinin güvenilir olarak ölçülebildiği durumlarda varlığın defter değerine ilave edilir veya ayrı bir varlık olarak kaydedilir. Diğer tüm bakım onarım giderleri ilgili döneme ait kapsamlı gelir tablosunda giderleştirilir. Amortisman, maddi duran varlıkların brüt defter değerleri üzerinden faydalı ömürlerine göre doğrusal amortisman yöntemi kullanılarak ayrılmaktadır (Not 13).

Opet iktisabı ile elde edilen maddi duran varlıklar, UFRS 3 ile uyumlu olarak, iktisap tarihi olan 28 Aralık 2006'da gerçeğe uygun değerlerinden kaydedilmiştir ve iktisap tarihinden itibaren kalan faydalı ömürleri üzerinden amortismanına tabi tutulmaktadır.

Grup'un sahip olduğu maddi duran varlıkların tahmin edilen faydalı ömürleri aşağıda belirtilmiştir:

Faydalı ömür

Yeraltı ve yerüstü düzenleri	3-50 yıl
Binalar	5-50 yıl
Makina tesis ve cihazlar	3-50 yıl
Taşıt araçları	4-20 yıl
Döşeme ve demirbaşlar	2-50 yıl

Arazi ve arsalar, sınırsız ömürleri olması sebebiyle amortismanına tabi değildir.

Bir varlığın kayıtlı değeri, varlığın geri kazanılabilir değerinden daha yüksekse, kayıtlı değer derhal geri kazanılabilir değerine indirilir (Not 2.3.11). Geri kazanılabilir değer, ilgili varlığın net satış fiyatı ya da kullanımdaki değerinin yüksek olanıdır. Net satış fiyatı, varlığın gerçeğe uygun değerinden satış gerçekleştirmek için katlanılacak maliyetlerin düşülmesi suretiyle tespit edilir. Kullanımdaki değer ise ilgili varlığın kullanılmasına devam edilmesi suretiyle gelecekte elde edilecek tahmini nakit akımlarının konsolide bilanço tarihi itibarıyla indirgenmiş tutarlarına artık değerlerinin eklenmesi ile tespit edilir.

Maddi duran varlıkların satışı dolayısıyla oluşan kar ve zararlar diğer faaliyet gelirleri ve giderleri hesaplarına dahil edilirler.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHLİ KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.3.8 Maddi olmayan duran varlıklar

Maddi olmayan duran varlıklar, haklar ve yazılımları, müşteri ilişkilerini, Opet marka değerini ve iktisap edilen intifa hakları ile dağıtım sözleşmelerini içermektedir (Not 14).

a) Haklar ve yazılımlar

Haklar ve yazılımlar, iktisap maliyeti üzerinden kaydedilir ve iktisap edildikleri tarihten sonra 5 yılı geçmeyen bir süre için tahmini faydalı ömürleri üzerinden doğrusal amortisman yöntemi ile amortismanına tabi tutulur. İntifa haklarını ise, akaryakıt dağıtım istasyonları ile yapılmış işletme sözleşmeleri oluşturmaktadır. Opet iktisabı ile elde edilen intifa hakları ise UFRS 3 ile uyumlu olarak 28 Aralık 2006 tarihinde gerçeğe uygun değerlerinden kaydedilmiş ve iktisap tarihinden itibaren kalan geçerlilik süreleri üzerinden doğrusal yöntemle itfa edilmektedir.

b) Müşteri ilişkileri

UFRS 3'e göre bir işletmenin müşterileri ile iş ilişkileri sözleşme aracılığıyla uygulanıyorsa, iktisap tarihi itibarıyla söz konusu bir sözleşme bulunması şartı aranmaksızın, söz konusu müşteri ilişkileri, maddi olmayan duran varlık olarak tanımlanması için gereken sözleşmeli yasal kriterini sağlamaktadır.

Opet iktisabı ile elde edilen müşteri ilişkileri, UFRS 3 ile uyumlu olarak iktisap tarihi olan 28 Aralık 2006'da gerçeğe uygun değerlerinden kaydedilmiştir ve iktisap tarihinden itibaren kalan faydalı ömrü olan 14 yıl üzerinden doğrusal yöntemle itfa edilmektedir (Not 14).

c) Opet marka değeri

Opet iktisabı ile elde edilen Opet markasının değeri, UFRS 3 ile uyumlu olarak 28 Aralık 2006 tarihinde gerçeğe uygun değerlerinden kaydedilmiştir ve iktisap tarihinden itibaren kalan tahmini faydalı ömrü olan 10 yıl üzerinden doğrusal yöntemle itfa edilmektedir (Not 14).

d) LPG dağıtım sözleşmesi

Opet iktisabı ile elde edilen LPG dağıtım sözleşmesi, UFRS 3 ile uyumlu olarak 28 Aralık 2006 tarihinde gerçeğe uygun değerlerinden kaydedilmiştir ve iktisap tarihinden itibaren kalan tahmini faydalı ömrü olan 13 yıl üzerinden doğrusal yöntemle itfa edilmektedir (Not 14).

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHLİ KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT

AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.3.9 İşletme birleşmeleri ve şerefiye

İşletme birleşmeleri, UFRS 3, "İşletme Birleşmeleri", kapsamında, satın alma yöntemine göre muhasebeleştirilir. Bir işletmenin satın alınması ile ilgili katlanılan satın alma maliyeti, iktisap edilen işletmenin satın alma tarihindeki tanımlanabilir varlık, yükümlülük ve şarta bağlı yükümlülüklerine dağıtılır. Satın alım maliyetinin iktisap edilen işletmenin tanımlanabilir varlık, yükümlülük ve şarta bağlı yükümlülüklerin gerçeğe uygun değerlerindeki iktisap edenin payını aşan kısmı şerefiye olarak konsolide finansal tablolarda muhasebeleştirilir. İşletme birleşmelerinde iktisap edilen işletmenin/şirketin finansal tablolarında yer almayan, ancak, şerefiyenin içerisinden ayrılabilme özelliğine sahip varlıklar, maddi olmayan duran varlıklar (marka değeri gibi) ve/veya şarta bağlı yükümlülükler gerçeğe uygun değerleri ile konsolide finansal tablolara yansıtılır. İşletme birleşmesi sırasında oluşan şerefiye amortismanına tabi tutulmaz, bunun yerine yılda bir kez veya şartların değer düşüklüğünü işaret ettiği durumlarda daha sık aralıklarla değer düşüklüğü tespit çalışmasına tabi tutulur.

İktisap edilen tanımlanabilir varlık, yükümlülük ve şarta bağlı yükümlülüklerin gerçeğe uygun değerindeki iktisap edenin payının işletme birleşmesi maliyetini aşması durumunda ise, fark gelir olarak kaydedilir.

Şerefiye, değer düşüklüğü tespiti için nakit üreten birimlere dağıtılır. Dağıtım, şerefiyenin oluşmasına neden olan işletme birleşmesinden fayda elde etmesi beklenen nakit üreten bir ya da birden fazla birime yapılır. Grup, 28 Aralık 2006 tarihindeki Opet iktisabı nedeniyle Opet'in yurtiçindeki önemli pazar pozisyonu ve Tüpraş ile birlikteliğinin yaratacağı sinerjiyi, şerefiyenin oluşmasına ana sebep olarak değerlendirmektedir. Buna bağlı olarak Grup yönetimi, Opet, bağlı ortaklıkları ve müşterek yönetime tabi ortaklıklarını tek bir nakit üreten birim olarak değerlendirmektedir.

İktisap edilen tanımlanabilir varlıkların, yükümlülüklerin ve şarta bağlı yükümlülüklerin gerçeğe uygun değerlerinin veya birleşme maliyetinin sadece geçici olarak belirlenebilmesi nedeniyle birleşmenin gerçekleştiği dönemin sonunda birleşmenin ilk kez muhasebeleştirilmesi geçici olarak yapılmak durumundaysa, iktisap eden, söz konusu işletme birleşmesini geçici tutarlardan muhasebeleştirir. Geçici olarak belirlenmiş birleşme muhasebesinin birleşme tarihini takip eden oniki ay içerisinde tamamlanması ve düzeltme kayıtlarının birleşme tarihinden itibaren yapılması gerekmektedir.

2.3.10 Yatırım amaçlı gayrimenkuller

Mal ve hizmetlerin üretiminde kullanılmak veya idari maksatlarla veya işlerin normal seyri esnasında satılmak yerine, kira elde etmek veya değer kazanması amacıyla veya her ikisi için elde tutulan araziler ve binalar "yatırım amaçlı gayrimenkuller" olarak sınıflandırılır ve maliyet yöntemine göre maliyet eksi birikmiş amortisman (arazi hariç) değerleri ile gösterilir.

Yatırım amaçlı gayrimenkuller olası bir değer düşüklüğünün tespiti amacıyla incelenir ve bu inceleme sonunda yatırım amaçlı gayrimenkullerin kayıtlı değeri, geri kazanılabilir değerinden fazla ise, karşılık ayrılmak suretiyle geri kazanılabilir değerine indirilir. Geri kazanılabilir değer, ilgili yatırım amaçlı gayrimenkulün mevcut kullanımından gelecek net nakit akımları ile satış maliyeti düşülmüş gerçeğe uygun değerden yüksek olanı olarak kabul edilir (Not 12).

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHLİ KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.3.11 Varlıklarda Değer Düşüklüğü

Grup, şerefiye dışındaki tüm maddi ve maddi olmayan duran varlıkları için, her bilanço tarihinde söz konusu varlığa ilişkin değer düşüklüğü olduğuna dair herhangi bir gösterge olup olmadığını değerlendirir. Eğer böyle bir gösterge mevcutsa, o varlığın taşınmakta olan değeri, kullanım veya satış yoluyla elde edilecek olan tutarlardan yüksek olanı ifade eden net gerçekleşebilir değer ile karşılaştırılır. Eğer söz konusu varlığın veya o varlığın ait olduğu nakit üreten herhangi bir birimin kayıtlı değeri, kullanım veya satış yoluyla geri kazanılacak tutardan yüksekse, değer düşüklüğü meydana gelmiştir. Bu durumda oluşan değer düşüklüğü zararları konsolide kapsamlı gelir tablosunda muhasebeleştirilir.

Değer düşüklüğünün iptali nedeniyle varlığın (veya nakit üreten birimin) kayıtlı değerinde meydana gelen artış, önceki yıllarda değer düşüklüğünün konsolide finansal tablolara alınmamış olması halinde oluşacak olan defter değerini (amortismanına tabi tutulduktan sonra kalan net tutar) aşmamalıdır. Değer düşüklüğünün iptali konsolide kapsamlı gelir tablosunda muhasebeleştirilir. Opet iktisabından kaynaklanan şerefiyenin ise net kayıtlı değeri yıllık olarak gözden geçirilmekte ve gerekli görüldüğü durumlarda daimi değer kaybı göz önüne alınarak düzeltmeye tabi tutulmaktadır (Not 2.5-c).

2.3.12 Peşin ödenen istasyon kira sözleşmeleri

Opet iktisabı ile elde edilen peşin ödenen istasyon kira sözleşmeleri, UFRS 3 ile uyumlu olarak, iktisap tarihi olan 28 Aralık 2006'da gerçeğe uygun değerlerinden, bu tarihten sonra edinilen peşin ödenen istasyon kira sözleşmeleri ise elde etme maliyetlerinden kaydedilmiştir ve iktisap tarihinden itibaren kira sözleşmelerinin kalan süreleri boyunca doğrusal yöntemle giderleştirilmektedir (Not 21).

2.3.13 Borçlanma maliyeti

Banka kredileri, alındıkları tarihlerde, işlem maliyetleri düşürülmüş gerçeğe uygun değerleri üzerinden kayda alınırlar. Müteakip dönemlerde etkin faiz oranı yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş bedelleriyle değerlendirilir ve işlem masrafları düşüldükten sonra kalan tutar ile iskonto edilmiş maliyet değeri arasındaki fark, konsolide kapsamlı gelir tablosuna kredi dönemi süresince finansman maliyeti olarak yansıtılır.

Finansman faaliyetlerinin içerisinde kur farkı gelirleri yer alması durumunda, söz konusu gelirler aktifleştirilmiş bulunan toplam finansman giderlerinden indirilir.

Kullanıma ve satışa hazır hale getirilmesi önemli ölçüde zaman isteyen varlıklar söz konusu olduğunda, satın alınması, yapımı veya üretimi ile ilişki kurulabilen borçlanma maliyetleri, ilgili varlık kullanıma veya satışa hazır hale getirilene kadar varlığın maliyetine dahil edilmektedir.

Diğer tüm borçlanma maliyetleri, oluştukları dönemlerde konsolide kapsamlı gelir tablosuna kaydedilmektedir.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHLİ KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.3.14 Finansal kiralamalar ve faaliyet kiralamaları

Grup - kiracı olarak

Finansal kiralama

Grup'un esas olarak mülkiyetin tüm risk ve ödülleri üstüne aldığı maddi duran varlık kiralaması, finansal kiralama şeklinde sınıflandırılır. Finansal kiralamalar, kiralama döneminin başında kiralanmış olan varlığın rayiç değerinden veya asgari kira ödemelerinin o günkü indirgenmiş değerinden düşük olanı üzerinden kaydedilir. Her bir kira ödemesi, bakiye borç üzerinde sabit bir oranın elde edilmesi amacıyla borç ve finansal masraflar arasında tahsis edilir. Finansal masraflar düşüldükten sonra ilgili finansal kiralama borçları, finansal kiralama borçları olarak kayıtlara alınır. Finansman maliyetinin faiz unsuru, kira dönemi boyunca konsolide kapsamlı gelir tablosuna gider olarak yansıtılır. Finansal kiralama yolu ile satın alınan maddi duran varlıklar, varlığın tahmini faydalı ömrü üzerinden amortismanına tabi tutulur.

Finansal kiralamadan doğan borçlar, ilgili maddi duran varlığın satın alma değeri üzerinden konsolide finansal tablolara yansıtılır. Kira sözleşmesinden doğan faiz ödemeleri ise, kira dönemi boyunca konsolide kapsamlı gelir tablosunda gider olarak gösterilir.

Faaliyet kiralaması

Mülkiyete ait risk ve getirilerin önemli bir kısmının kiralayana ait olduğu kiralama işlemi, faaliyet kiralaması olarak sınıflandırılır. Faaliyet kiralaları olarak yapılan ödemeler, kira dönemi boyunca doğrusal yöntem ile konsolide kapsamlı gelir tablosuna gider olarak kaydedilir.

Grup - kiralayan olarak

Faaliyet kiralaması

Faaliyet kiralamasında, kiralanmış varlıklar, konsolide bilançoda maddi duran varlıklar altında sınıflandırılır ve elde edilen kira gelirleri kiralama dönemi süresince, eşit tutarlarda konsolide kapsamlı gelir tablosuna yansıtılır. Kira geliri kira dönemi boyunca doğrusal yöntem ile konsolide kapsamlı gelir tablosuna yansıtılmaktadır.

2.3.15 Ertelenmiş vergiler

Ertelenmiş vergi, yükümlülük yöntemi kullanılarak, varlık ve yükümlülüklerin konsolide finansal tablolarda yer alan kayıtlı değerleri ile vergi değerleri arasındaki geçici farklar üzerinden hesaplanır. Ertelenmiş vergi hesaplamasında yürürlükteki vergi mevzuatı uyarınca konsolide bilanço tarihi itibarıyla halihazırda yürürlükte olan vergi oranları kullanılır.

Ertelenmiş vergi yükümlülüğü vergilendirilebilir geçici farkların tümü için hesaplanırken, indirilebilir geçici farklardan oluşan ertelenmiş vergi varlıkları, gelecekte vergiye tabi kar elde etmek suretiyle bu farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması şartıyla konsolide finansal tablolarda muhasebeleştirilir.

Aynı ülkenin vergi mevzuatına tabi olmak şartıyla ve cari vergi varlıklarının cari vergi yükümlülüklerinden mahsup edilmesi konusunda yasal olarak uygulanabilir bir hakkın bulunması durumunda ertelenmiş vergi varlıkları ve ertelenmiş vergi yükümlülükleri, karşılıklı olarak birbirinden mahsup edilir. Ertelenmiş vergi varlık veya yükümlülükleri konsolide finansal tablolarda uzun vadeli olarak sınıflandırılmıştır (Not 28).

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHLİ KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.3.16 Kıdem tazminatı karşılığı

Kıdem tazminatı karşılığı, Grup'un, personelin İş Kanunu uyarınca emekliye ayrılmasından doğacak gelecekteki olası yükümlülüklerinin tahmini toplam karşılığının şimdiki zamana indirgenmiş değerini ifade eder (Not 20).

2.3.17 Kıdeme teşvik primi karşılığı

Grup'un belli bir kıdemin üzerindeki çalışanlarına ödenen "Kıdeme Teşvik Primi" ("Prim") adı altında sağladığı bir fayda bulunmaktadır. Konsolide finansal tablolarda tahakkuk etmiş olan kıdeme teşvik primi karşılığı, gelecekteki olası yükümlülüklerin tahmini toplam karşılığının şimdiki zamana indirgenmiş değerini ifade eder (Not 20).

2.3.18 Dövizli işlemler

Yıl içinde gerçekleşen dövizli işlemler, işlem tarihlerinde geçerli olan döviz kurları üzerinden çevrilmiştir. Döviz dayalı parasal varlık ve yükümlülükler, dönem sonunda geçerli olan döviz kurları üzerinden Türk Lirası'na çevrilmiştir. Döviz dayalı parasal varlık ve yükümlülüklerin çevrimlerinden doğan kur farkı geliri veya zararları aktifleştirilen borçlanma maliyetlerinden kaynaklanan kur farkları (Not 2.3.13) dışında konsolide kapsamlı gelir tablosuna yansıtılır.

2.3.19 Gelirlerin kaydedilmesi

Gelir, mal ve hizmet satışlarının faturalanmış değerlerini içerir. Satışlar, ürünün teslimi veya hizmetin verilmesi, ürünle ilgili risk ve faydaların transferlerinin yapılmış olması, gelir tutarının güvenilir şekilde belirlenebilmesi ve işlemle ilgili ekonomik faydaların Grup'a akmasının muhtemel olması üzerine alınan veya alınabilecek bedelin gerçeğe uygun değeri üzerinden tahakkuk esasına göre kayıtlara alınır. Satışlarda önemli riskler ve faydalar, mallar alıcıya teslim edildiğinde ya da yasal sahiplik alıcıya geçtiğinde devredilir. Net satışlar, teslim edilmiş malların fatura edilmiş bedelinin satış iadelerinden ve satış ile ilgili vergilerden arındırılmış halidir.

Faiz gelirleri zaman dilimi esasına göre gerçekleşir, geçerli faiz oranı ve vadesine kalan süre içinde etkili olacak faiz oranını dikkate alarak tahakkuk edecek olan gelir belirlenir.

Satışların içerisinde önemli bir vade farkı bulunması durumunda, gerçeğe uygun bedel, gelecekte oluşacak tahsilatların finansman maliyeti içerisinde yer alan gizli faiz oranı ile indirgenmesi ile tespit edilir. Gerçek değerleri ile nominal değerleri arasındaki fark, tahakkuk esasına göre faiz geliri olarak değerlendirilir.

Komisyon geliri, Aygaz A.Ş.ve Mogaz Petrol Gazları A.Ş. ile yapılan LPG satış sözleşmesi şartlarına uygun olarak tahakkuk esasına göre kaydedilir.

Kira geliri, ilgili anlaşmalar göz önüne alınarak tahakkuk esasına göre kaydedilir.

Elde edilen temettü gelirleri, hissedarların temettü alma hakkı doğduğu zaman kayda alınır.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHLİ KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.3.20 Türev finansal araçlar

Türev finansal araçların ilk olarak kayda alınmasında elde etme maliyetleri kullanılmakta ve bunlara ilişkin işlem maliyetleri elde etme maliyetine dahil edilmektedir. Türev finansal araçlar, kayda alınmalarını izleyen dönemlerde gerçeğe uygun değer ile değerlendirilmektedir. Yapılan değerlendirme sonucu türev finansal araçların gerçeğe uygun değerinde meydana gelen farklar kapsamlı gelir tablosuna yansıtılmaktadır (Not 22).

2.3.21 Karşılıklar

Grup'un geçmişteki işlemlerinin sonucunda mevcut hukuki veya geçerli bir yükümlülüğünün bulunması ve yükümlülüğün yerine getirilmesi için kaynakların dışa akmasının gerekli olabileceği ve tutar için güvenilir bir tahminin yapılabileceği durumlarda karşılıklar oluşturulur. Karşılıklar, konsolide bilanço tarihi itibarıyla yükümlülüğün yerine getirilmesi için yapılacak harcamanın Grup yönetimi tarafından yapılan en iyi tahmine göre hesaplanır ve etkisinin önemli olduğu durumlarda konsolide bilanço tarihindeki değerine indirilmesi için iskonto edilir.

2.3.22 Taahhütler, koşullu varlıklar ve yükümlülükler

Geçmiş olaylardan kaynaklanan ve mevcudiyeti işletmenin tam olarak kontrolünde bulunmayan gelecekteki bir veya daha fazla kesin olmayan olayın gerçekleşip gerçekleşmemesi ile teyit edilebilecek muhtemel yükümlülükler ve varlıklar konsolide finansal tablolara alınmamakta ve koşullu yükümlülükler ve varlıklar olarak değerlendirilmektedir (Not 17).

2.3.23 Temettü

Temettü alacakları, alma hakkı doğduğu dönemde gelir olarak kaydedilir. Temettü borçları, kar dağıtımının bir unsuru olarak alma hakkı doğduğu dönemde yükümlülük olarak konsolide finansal tablolara yansıtılır.

2.3.24 Hisse başına kazanç

Konsolide kapsamlı gelir tablosunda belirtilen hisse başına kazanç, net karın, dönem boyunca mevcut bulunan hisse senetlerinin ağırlıklı ortalama sayısına bölünmesi ile tespit edilir.

Türkiye'de şirketler mevcut hissedarlarına birikmiş karlardan ve özkaynak enflasyon düzeltmesi farkları hesabından hisseleri oranında hisse dağıtarak ("Bedelsiz Hisseler") sermayelerini arttırabilir. Hisse başına kar hesaplanırken bu bedelsiz hisse ihracı çıkarılmış hisseler olarak sayılır. Dolayısıyla hisse başına kar hesaplamasında kullanılan ağırlıklı hisse adedi ortalaması, hisselerin bedelsiz olarak çıkarılmasını geriye dönük olarak uygulamak suretiyle elde edilir.

2.3.25 Nakit akımı

Grup net varlıklarındaki değişimleri, finansal yapısını ve nakit akımlarının tutar ve zamanlamasını değişen şartlara göre yönlendirme yeteneği hakkında konsolide finansal tablo kullanıcılarına bilgi vermek üzere, diğer konsolide finansal tablolarının ayrılmaz bir parçası olarak konsolide nakit akım tablolarını düzenlemektedir.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHLİ KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.3.26 Satış amacıyla elde tutulan varlık grupları ve bu varlıklarla doğrudan ilişkilendirilen yükümlülükler

Bir duran varlığın defter değerinin sürdürülmekte olan kullanımdan ziyade satış işlemi vasıtası ile geri kazanılacak olması durumunda Grup, söz konusu duran varlığı satış amacıyla elde tutulan varlık olarak sınıflandırır. Bu varlıklarla doğrudan ilişkilendirilen yükümlülükler ise benzer şekilde gruplanır. İlgili varlık grupları, doğrudan ilişkilendirilen yükümlülükler indirildikten sonraki kayıtlı değeri ile gerçeğe uygun değerlerinden satış giderlerinin çıkartılması sonucu oluşan net değerin düşük olanı ile muhasebeleştirilir.

2.4. MUHASEBE POLİTİKALARI, MUHASEBE TAHMİNLERİNDE DEĞİŞİKLİKLER VE HATALAR

Muhasebe politikalarında yapılan önemli değişiklikler ve tespit edilen önemli muhasebe hataları geriye dönük olarak uygulanır ve önceki dönem konsolide finansal tabloları yeniden düzenlenir. Muhasebe tahminlerindeki değişiklikler, yalnızca bir döneme ilişkin ise, değişikliğin yapıldığı cari dönemde, gelecek dönemlere ilişkin ise, hem değişikliğin yapıldığı dönemde hem de gelecek dönemde, ileriye yönelik olarak uygulanır.

2.5. ÖNEMLİ MUHASEBE TAHMİNLERİ VE VARSAYIMLAR

Varlık ve yükümlülüklerin kayıtlı değerleri üzerinde önemli etkisi olan muhasebe tahminleri aşağıdaki gibidir:

a) İktisap maliyetinin dağıtılması:

Grup, Opet iktisabı ile ilgili iktisap maliyetinin dağıtılması sürecinde maddi ve maddi olmayan varlıkların gerçeğe uygun değerlerinin tespitinde belirli tahmin ve varsayımlarda bulunmuştur.

b) Faydalı ömür:

Maddi varlıklar, yatırım amaçlı gayrimenkuller ve şerefiye haricindeki maddi olmayan varlıklar tahmini faydalı ömürleri boyunca itfaya tabi tutulmuştur. Yönetim tarafından belirlenen faydalı ömürler Not 2.3.7 ve 2.3.8'de açıklanmıştır.

c) Şerefiye değer düşüklüğü tespit çalışmaları:

Grup, Opet alımından kaynaklanan şerefiyeyi muhasebe politikaları notu 2.3.9'da belirtildiği üzere yılda bir kez veya şartların değer düşüklüğünü işaret ettiği durumlarda daha sık aralıklarla değer düşüklüğü tespit çalışmasına tabi tutmaktadır. Söz konusu nakit üreten birimin geri kazanılabilir değeri satış maliyetleri düşülmüş gerçeğe uygun değer hesaplamalarına göre tespit edilmiştir. Bu hesaplamalar belirli tahmin ve varsayımlar içermektedir. Grup, 31 Aralık 2009 tarihi itibarıyla yapmış olduğu değer düşüklüğü testleri sonucunda şerefiye tutarında herhangi bir değer düşüklüğü tespit etmemiştir (Not 15).

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHLİ KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 3 - İŞLETME BİRLEŞMELERİ

2009 ve 2008 yılları içerisinde gerçekleşen herhangi bir işletme birleşmesi yoktur.

NOT 4 - İŞ ORTAKLIKLARI

Müşterek Yönetime Tabi Ortaklıklar'daki paylar

Grup'un müşterek yönetime tabi ortaklıklarının oransal konsolidasyon yöntemiyle, konsolidasyon düzeltmeleri öncesi konsolide finansal tablolara dahil edilen bakiyelerine ilişkin toplam özet finansal bilgiler aşağıdaki gibidir:

	2009	2008
Dönen varlıklar	551.368	428.983
Duran varlıklar	544.989	537.159
Toplam varlıklar	1.096.357	966.142
Kısa vadeli yükümlülükler	507.754	455.239
Uzun vadeli yükümlülükler	116.850	111.653
Özkaynaklar	471.753	399.250
Toplam kaynaklar	1.096.357	966.142
	2009	2008
Satış gelirleri (net)	2.944.398	3.371.146
Brüt kar	226.805	227.722
Faaliyet karı	130.131	120.283
Net dönem karı/(zararı)	67.940	(12.508)

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHLİ KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 5 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA

Grup yönetimi Grup'un risk ve getirilerinin enerji sektöründeki gelişmelerden etkilendiğini dikkate alarak faaliyet bölümlerine ilişkin raporlama formatı olarak endüstriyel bölümleri kullanma kararı almıştır. Grup yönetimi, Grup'un faaliyet alanının rafinaj ve Opet hisselerinin satın alım tarihi olan 28 Aralık 2006 tarihinden itibaren akaryakıt dağıtım sektörleri olmasından dolayı, Grup'un bu iki sektörün oluşturduğu endüstriyel bölümler altında faaliyet gösterdiğini düşünmektedir. Grup, rafinaj ve dağıtım sektörleri için hazırlamış olduğu bölüm raporlamasını konsolide finansal tablolarda sunmuştur.

a) Bölüm satış gelirleri (net)

	2009	2008
Rafinaj	17.575.525	27.212.369
Dağıtım	2.814.358	3.244.030
	20.389.883	30.456.399

b) Bölüm faaliyet karı

	2009	2008
Rafinaj	885.834	1.163.219
Dağıtım	130.131	120.283
	1.015.965	1.283.502

c) Bölümlere göre bilgi analizi

1 Ocak - 31 Aralık 2009	Rafinaj	Dağıtım	Bölümler arası düzeltme	Konsolide Toplam
Grup dışı gelirler	17.575.525	2.814.358	-	20.389.883
Bölümler arası gelirler	554.019	130.040	(684.059)	-
Gelirler	18.129.544	2.944.398	(684.059)	20.389.883
Satışların maliyeti	(16.748.153)	(2.717.593)	684.059	(18.781.687)
Brüt kar	1.381.391	226.805	-	1.608.196
Faaliyet giderleri	(503.380)	(153.741)	-	(657.121)
Diğer faaliyetlerden gelirler	31.586	62.856	-	94.442
Diğer faaliyetlerden giderler	(23.763)	(5.789)	-	(29.552)
Faaliyet karı	885.834	130.131	-	1.015.965

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHLİ KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 5 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

1 Ocak - 31 Aralık 2008 itibariyle bölümlere göre bilgi analizi

1 Ocak - 31 Aralık 2008	Rafinaj	Dağıtım	Bölümler arası düzeltme	Konsolide Toplam
Grup dışı gelirler	27.212.369	3.244.030	-	30.456.399
Bölümler arası gelirler	830.201	127.116	(957.317)	-
Gelirler	28.042.570	3.371.146	(957.317)	30.456.399
Satışların maliyeti	(26.370.892)	(3.143.424)	957.317	(28.556.999)
Brüt kar	1.671.678	227.722	-	1.899.400
Faaliyet giderleri	(499.565)	(169.373)	-	(668.938)
Diğer faaliyetlerden gelirler	18.646	67.287	-	85.933
Diğer faaliyetlerden giderler	(27.540)	(5.353)	-	(32.893)
Faaliyet karı	1.163.219	120.283	-	1.283.502

d) Bölüm varlıkları ve yükümlülükleri

Bölüm varlıkları

	2009	2008
Rafinaj	9.157.965	7.728.793
Dağıtım	1.055.459	903.021
Toplam	10.213.424	8.631.814
Satış amacıyla elde tutulan varlıklar	740	25.599
Satılmaya hazır finansal varlıklar	78.581	70.021
Tenzil: Bölümler arası düzeltmeler	(69.441)	(90.636)
Konsolide toplam varlıklar	10.223.304	8.636.798

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHLİ KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 5 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

Bölüm yükümlülükleri

	2009	2008
Rafinaj	5.655.724	4.450.278
Dağıtım	590.347	514.943
Toplam	6.246.071	4.965.221
Satış amacıyla elde tutulan varlıklara ilişkin yükümlülükler	69	21.888
Ertelenmiş vergi yükümlülükleri	196.754	157.053
Dönem karı vergi yükümlülüğü (Not 28)	58.426	2.740
Tenzil: Bölümler arası düzeltmeler	(57.558)	(66.368)
Konsolide toplam yükümlülükler	6.443.762	5.080.534

e) Maddi ve maddi olmayan duran varlık ve yatırım amaçlı gayrimenkul alımları ile amortisman ve itfa payları

Maddi ve maddi olmayan duran varlık ve yatırım amaçlı gayrimenkul yatırımları

	2009	2008
Rafinaj	372.196	543.569
Dağıtım	22.770	57.829
	394.966	601.398

Amortisman ve itfa payları

Rafinaj	(166.258)	(122.778)
Dağıtım	(27.809)	(26.710)
	(194.067)	(149.488)

NOT 6 - NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ

	2009	2008
Kasa	4	8
Bankalar		
Özel faizli vadesiz mevduat	414.194	396.793
Vadeli mevduat	2.703.092	1.043.304
Vadesiz mevduat	13.993	18.563
Diğer	3.878	1.585
Vadeli mevduat faiz tahakkukları	13.855	6.472
	3.149.016	1.466.725

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHLİ KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 6 - NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ (Devamı)

Özel faizli vadesiz mevduat

31 Aralık 2009 itibarıyla bankalardaki vadesiz mevduatın 414.194 bin TL (31 Aralık 2008: 396.793 bin TL) tutarındaki kısmı özel faizli vadesiz mevduatlardan oluşmaktadır. Grup, özel faizli vadesiz mevduatlardan günlük faiz kazanmaktadır. 31 Aralık 2009 tarihi itibarıyla TL ve ABD doları cinsinden özel faizli vadesiz mevduatların etkin faiz oranı sırasıyla %9,88 ve %2,54'tür (31 Aralık 2008: %16,53 ve günlük Libor).

31 Aralık 2009 tarihi itibarıyla bankalardaki özel faizli vadesiz mevduat, 96.443 bin TL karşılığı 63.535 bin ABD doları ve 360 bin Avro (31 Aralık 2008: 61.466 bin TL karşılığı 40.631 bin ABD doları, 8 bin Avro ve 1.000 GBP) tutarında yabancı para mevduat içermektedir.

Grup tarafından, Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliği'nde belirlendiği üzere, müşterilerden alınan gelir payı bankalarda bloke edilmekte ve özel faizli vadesiz mevduat olarak değerlendirilmektedir (Not 21). 31 Aralık 2009 tarihi itibarıyla alınmış olan gelir payı tutarına istinaden bankalarda bloke edilmekte olan tutar 263.823 bin TL olup özel faizli vadesiz mevduat olarak değerlendirilmektedir (31 Aralık 2008: 198.952 bin TL).

Vadeli mevduat ve diğer hazır değerler

31 Aralık 2009 ve 2008 tarihleri itibarıyla vadeli mevduatın vade tarihi ve para birimi bilgileri aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2009

	1 aydan kısa	1-3 ay arası	3-12 ay arası	Toplam
TL	1.443.267	-	-	1.443.267
ABD doları	1.223.519	9.606	26.672	1.259.797
Avro	28	-	-	28
Vadeli mevduat	2.666.814	9.606	26.672	2.703.092

31 Aralık 2008

	1 aydan kısa	1-3 ay arası	3-12 ay arası	Toplam
TL	192.672	-	-	192.672
ABD doları	821.596	-	-	821.596
Avro	29.036	-	-	29.036
Vadeli mevduat	1.043.304	-	-	1.043.304

Vadeli TL mevduatların etkin faiz oranı %9,95, vadeli ABD doları mevduatların etkin faiz oranı %2,75, vadeli Avro mevduatların etkin faiz oranı ise %0,25 (31 Aralık 2008: TL için %20,65, ABD doları için %6,99, Avro için %7,55)'tir.

Diğer hazır değerler, 31 Aralık 2009 tarihi itibarıyla 3.878 bin TL tutarındaki kredi kartı alacaklarını (31 Aralık 2008: 1.574 bin TL kredi kartı alacakları ve 11 bin TL ters repo) içermektedir.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHLİ KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 6 - NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ (Devamı)

31 Aralık 2009 ve 2008 tarihleri itibarıyla konsolide nakit akım tablosunda yer alan nakit ve nakit benzeri değerler aşağıdaki gibidir:

	2009	2008
Hazır değerler	3.149.016	1.466.725
Bloke mevduatlar (Gelir payı)	(263.823)	(198.952)
Satış amaçlı elde tutulan nakit ve nakit benzerleri	564	119
Eksi: Vadeli mevduat faiz tahakkukları	(13.855)	(6.472)
Nakit ve nakit benzeri değerler	2.871.902	1.261.420

NOT 7 - FİNANSAL BORÇLAR

	2009	2008
Kısa vadeli banka kredileri:		
Kısa vadeli banka kredileri	1.502.576	1.131.952
Faiz tahakkukları	13.945	44.997
	1.516.521	1.176.949
Uzun vadeli banka kredilerinin kısa vade taksitleri:		
Uzun vadeli kredilerin kısa vade taksitleri	115.122	95.265
Faiz tahakkukları	2.278	6.341
	117.400	101.606
Uzun vadeli banka kredileri:		
Uzun vadeli banka kredileri	520.593	494.508
Toplam banka kredileri	2.154.514	1.773.063

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHLİ KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 7 - FİNANSAL BORÇLAR (Devamı)

31 Aralık 2009 ve 2008 tarihleri itibariyle diğer finansal borçlar ilişkili taraflardan alınan aşağıdaki kredileri içermektedir:

	2009	2008
Uzun vadeli kredilerin kısa vade taksitleri		
Koç Holding A.Ş.	11.293	9.237
	11.293	9.237
Uzun vadeli krediler		
Koç Holding A.Ş.	-	9.237
	-	9.237
İlişkili taraflardan alınan krediler	11.293	18.474

İlişkili taraflardan alınan krediler Opet'in Koç Holding A.Ş.'den almış olduğu 18.750 bin ABD doları (2008: 30.540 bin ABD doları) karşılığı 28.232 bin TL'lik (2008: 46.186 bin TL) (Tüpraş etkin ortaklık oranı ile 11.293 bin TL (2008: 18.474 bin TL)) krediyi ifade etmektedir (Not 31).

31 Aralık 2009 ve 2008 tarihleri itibariyle banka kredilerinin yabancı para ve faiz oranı bilgileri aşağıdaki gibidir:

	2009		
	Etkin faiz oranı (%)	Orijinal para birimi	Bin TL
Kısa vadeli banka kredileri			
ABD doları krediler	2,28	146.648.659	220.809
TL krediler	7,55	1.281.766.533	1.281.767
			1.502.576
Uzun vadeli kredilerin kısa vade taksitleri			
ABD doları krediler	2,55	66.607.817	100.291
Avro krediler	1,39	6.865.164	14.831
			115.122
Faiz gider tahakkukları			16.223
Toplam kısa vadeli banka kredileri			1.633.921
Uzun vadeli banka kredileri			
TL krediler	10,00	36.000.000	36.000
ABD doları krediler	2,57	267.665.680	403.024
Avro krediler	1,39	37.758.402	81.569
Toplam uzun vadeli banka kredileri			520.593

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHLİ KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 7 - FİNANSAL BORÇLAR (Devamı)

		2008	
	Etkin faiz oranı (%)	Orijinal para birimi	Bin TL
Kısa vadeli banka kredileri			
ABD doları krediler	6,65	177.753.512	268.817
TL krediler	23,99	863.134.542	863.135
			1.131.952
Uzun vadeli kredilerin kısa vade taksitleri			
ABD doları krediler	3,77	53.275.093	80.568
Avro krediler	5,50	6.865.164	14.697
			95.265
Faiz gider tahakkukları			51.338
Toplam kısa vadeli banka kredileri			1.278.555
Uzun vadeli banka kredileri			
ABD doları krediler	3,98	263.859.497	399.038
Avro krediler	5,50	44.595.478	95.470
Toplam uzun vadeli banka kredileri			494.508

31 Aralık 2009 ve 2008 tarihleri itibariyle uzun vadeli kredilerin vade analizi aşağıdaki gibidir:

	2009	2008
2010	-	98.995
2011	115.143	98.995
2012	151.122	98.995
2013	89.848	73.609
2014	76.888	60.594
2015 ve sonrası	87.592	63.320
	520.593	494.508

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHLİ KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 7 - FİNANSAL BORÇLAR (Devamı)

Kredilerin yeniden fiyatlandırmaya kalan sürelerine ilişkin faize duyarlılık dağılımı aşağıdaki gibidir:

	2009	2008
3 aydan kısa	1.559.127	437.922
3 - 12 ay arası	398.584	1.232.667
1 - 5 yıl arası	196.803	102.474
	2.154.514	1.773.063

31 Aralık 2009 ve 2008 tarihleri itibarıyla banka kredilerinin kayıtlı değerleri ve gerçeğe uygun değerleri aşağıdaki gibidir:

	2009		2008	
	Kayıtlı değer	Gerçeğe uygun değer	Kayıtlı değer	Gerçeğe uygun değer
ABD doları krediler	725.998	714.760	762.198	758.969
TL krediler	1.331.698	1.331.648	899.080	898.629
Avro krediler	96.818	95.598	111.785	110.999
	2.154.514	2.142.006	1.773.063	1.768.597

31 Aralık 2009 tarihi itibarıyla Grup tarafından kullanılan kredilerin 36.783 bin TL karşılığı 24.428 bin ABD doları (31 Aralık 2008: 52.920 bin TL karşılığı 34.993 bin ABD doları) tutarındaki kısmı için T.C Hazine Müsteşarlığı garantisi bulunmaktadır. Bu garantilere ilişkin borçların ödenmemesi halinde doğabilecek yükümlülükler T.C. Hazine Müsteşarlığı tarafından Grup'tan 6183 sayılı Amme Alacakları'nın Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un hükümlerine göre tahsil edilebilecektir.

NOT 8 - TİCARİ ALACAKLAR VE BORÇLAR

Kısa vadeli ticari alacaklar (net):

	2009	2008
Ticari alacaklar	468.809	927.168
Alacak senetleri ve çekler	128.967	98.426
İlişkili taraflardan ticari alacaklar (Not 31)	112.453	57.044
Şüpheli ticari alacaklar	15.481	12.306
Diğer ticari alacaklar	10	6
Eksi: Vadeli satışlardan kaynaklanan ertelenen finansman geliri	(440)	(10.396)
Eksi: Şüpheli ticari alacak karşılığı	(15.481)	(12.306)
Toplam kısa vadeli ticari alacaklar (net)	709.799	1.072.248

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHLİ KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 8 - TİCARİ ALACAKLAR VE BORÇLAR (Devamı)

Uzun vadeli ticari alacaklar:

	2009	2008
Alacak senetleri	1.993	2.429
	1.993	2.429

Uzun vadeli alacak senetlerinin vadesi 1-5 yıl arasında değişmektedir.

Vadesi geçmemiş ve değer düşüklüğüne uğramamış ticari alacakların kredi kalitesi

Grup, vadesi geçmemiş ve değer düşüklüğüne uğramamış veya koşulları yeniden görüşülmüş ticari alacakların kredi kalitesine ilişkin detayları dört grupta incelemektedir 31 Aralık 2009 ve 2008 tarihleri itibariyle söz konusu ticari alacakların kredi kalitesine ilişkin detaylar aşağıda belirtilmiştir:

	2009	2008
Grup 1	23.699	33.599
Grup 2	3.722	23.928
Grup 3	414.661	508.494
Grup 4	31.594	14.953
	473.676	580.974

Grup 1 - Yeni müşteriler (3 aydan kısa süredir müşteri olanlar)

Grup 2 - Kamu kurum ve kuruluşları

Grup 3 - Önceki dönemlerde tahsil gecikmesi yaşanmamış mevcut müşteriler (3 aydan uzun süredir müşteri olanlar)

Grup 4 - Önceki dönemlerde tahsilat sıkıntısı yaşanmış, ancak gecikmeli olsa da tahsilat yapılmış mevcut müşteriler (Grup 1 ve 2 hariç)

Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış ticari alacaklar için yaşlandırma analizi

31 Aralık 2009 ve 2008 tarihleri itibariyle vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış ticari alacakların yaşlandırması aşağıdaki gibidir:

	2009	2008
3 aydan kısa	62.518	223.616
3-12 ay arası	158.293	270.087
1 yıldan uzun	17.305	-
	238.116	493.703

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHLİ KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 8 - TİCARİ ALACAKLAR VE BORÇLAR (Devamı)

Grup yönetimi, vadesini geçmiş ancak karşılık ayrılmayan alacak tutarının önemli bir kısmının düzenli satış yapılan devlet kuruluşlarından olması sebebiyle herhangi bir tahsilat riski öngörmemektedir (Not 32-b Kredi Riski).

Şüpheli ticari alacak karşılığının 31 Aralık 2009 ve 2008 tarihlerinde sona eren yıllar içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2009	2008
1 Ocak	12.306	9.800
Dönem içerisindeki artış	5.777	4.147
Dönem içerisindeki tahsilatlar	(2.602)	(1.443)
Kayıtlardan silinenler	-	(198)
31 Aralık	15.481	12.306

Kısa vadeli ticari borçlar (net):

	2009	2008
Ticari borçlar	2.296.397	1.523.395
İlişkili taraflara ticari borçlar (Not 31)	31.668	41.686
Eksi: Vadeli alışlardan kaynaklanan ertelenen finansman gideri	(237)	(545)
Toplam kısa vadeli ticari borçlar (net)	2.327.828	1.564.536

Uzun vadeli ticari borçlar (net):

	2009	2008
Uzun vadeli ticari borçlar (net)	-	2.165
Toplam	-	2.165

NOT 9 - DİĞER ALACAKLAR

Kısa vadeli diğer alacaklar:

	2009	2008
Personelden alacaklar	5.566	5.456
Sigorta tazminat alacakları	4.024	6.730
Şüpheli diğer alacaklar	744	752
Diğer çeşitli alacaklar	6.429	6.759
Eksi: Şüpheli diğer alacaklar karşılığı	(744)	(752)
Toplam	16.019	18.945

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHLİ KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 10 - STOKLAR

	2009	2008
İlk madde ve malzeme	293.113	399.093
Yarı mamüller	268.118	256.377
Mamüller	506.515	444.159
Ticari mallar	237.892	100.385
Yoldaki mallar	214.916	130.776
Diğer stoklar	2.728	2.656
	1.523.282	1.333.446
Stok değer düşüklüğü karşılığı	(789)	(69.411)
	1.522.493	1.264.035

31 Aralık 2009 ve 2008 tarihlerinde sona eren yıllar için stok değer düşüklüğü karşılığı hareketi aşağıdaki gibidir:

	2009	2008
1 Ocak	69.411	1.330
Dönem içerisindeki artışlar	-	68.081
Dönem içerisindeki (iptaller) - net (*)	(68.622)	-
31 Aralık	789	69.411

(*) Grup, 31 Aralık 2008'de ayırdığı stok değer düşüklüğü karşılığını, değer düşüklüğüne konu olan stokların 31 Aralık 2009 tarihi itibarıyla satılmış olması nedeniyle dönem içerisinde iptal etmiştir.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHLİ KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 11 - FİNANSAL YATIRIMLAR

Satılmaya hazır finansal varlıklar:	2009		2008	
	İştirak oranı (%)	Tutar	İştirak oranı (%)	Tutar
Enerji Yatırımları A.Ş. ("EYAŞ") (*)	1,20	71.634	1,20	68.894
Körfez Hava Ulaştırma A.Ş. (**)	100,00	3.999	-	-
Nemrut Liman ve Boru İşl. Nak. İç ve Dış Tic. Ltd. Şti.	10,00	1.501	10,00	701
THY Opet Havacılık Yakıtları A.Ş. (**)	20,00	1.000	-	-
Tanı Pazarlama ve İletişim Hizmetleri A.Ş.	4,00	216	4,00	216
Opet Fuchs Madeni Yağ San. ve Tic. A.Ş. (**)	20,00	160	20,00	160
Op Ay Akaryakıt Ticaret Ltd. Şti. (**)	20,00	48	20,00	28
Ataer Enerji ve Otoprodüksiyon San. ve Tic. A.Ş.	0,04	16	0,04	16
Akdeniz Akaryakıt Depolama Nakliyat ve Tic A.Ş.	13,32	7	13,32	6
		78.581		70.021

(*) 31 Aralık 2009 ve 31 Aralık 2008 tarihleri itibariyle Grup'un ana hissedarı olan Enerji Yatırımları A.Ş.'de, Opet'in sahip olduğu %3 oranındaki (Tüpraş etkin ortaklık oranı ile %1,20) hisse gerçeğe uygun değerleriyle gösterilmiştir. Söz konusu finansal varlığın gerçeğe uygun değerindeki değişikliklerden kaynaklanan gerçekleşmemiş kar ve zararlar öz kaynaklar içerisinde "Finansal Varlıklar Değer Artış Fonu" hesabında muhasebeleştirilmiştir.

(**) Grup'un bağlı ortaklıklarından Körfez Hava Ulaştırma A.Ş. ("Körfez") ile Opet'in müşterek yönetime tabi ortaklıklarından THY Opet Havacılık Yakıtları A.Ş. ("THY Opet Havacılık"), Opet Fuchs Madeni Yağ. San ve Tic. A.Ş. ve Op Ay Akaryakıt Ticaret Ltd. Şti., gerek söz konusu şirketlerin faaliyetleri, gerekse 31 Aralık 2009 ve 31 Aralık 2008 tarihlerinde sona eren konsolide finansal tablolar açısından önemlilik teşkil etmemeleri nedeniyle konsolidasyon kapsamına alınmayarak maliyet değerleriyle satılmaya hazır finansal varlık olarak muhasebeleştirilmiştir. Söz konusu ortaklıklardan Körfez, hava taşımacılığı ve ulaştırma konularında faaliyet göstermek üzere 2009 yılının Nisan ayında, THY Opet Havacılık ise jet yakıt ikmal hizmeti vermek üzere Opet ve THY A.Ş.'nin müşterek yönetime tabi ortaklığı olarak 2009 yılının Eylül ayında kurulmuştur.

31 Aralık 2009 ve 2008 tarihleri itibariyle satılmaya hazır finansal varlıklardaki değişimler aşağıdaki gibidir:

	2009	2008
1 Ocak	70.021	52.555
Finansal varlık gerçeğe uygun değer artışı	2.176	16.648
Yeni kurulan finansal varlıkların sermayelerine katılımlar	4.999	-
Finansal varlık sermaye artırımına katılımlar	1.385	602
Finansal varlık alımları	-	216
31 Aralık	78.581	70.021

NOT 12 - YATIRIM AMAÇLI GAYRİMENKULLER

31 Aralık 2009 tarihi itibariyle yatırım amaçlı gayrimenkuller 5.423 bin TL tutarındaki arsalaran oluşmaktadır (31 Aralık 2008: 5.423 bin TL). Yatırım amaçlı arsaların gerçeğe uygun değerleri, Çelen Kurumsal Değerleme ve Danışmanlık Ltd. Şti'nin 30 Eylül 2006 tarihi itibariyle yaptığı değerleme çalışmaları sonucu 38.919 bin TL olarak belirlenmiştir. Yönetim, söz konusu çalışmalar sonucu tespit edilen değerlerin 31 Aralık 2009 ve 2008 tarihlerinde önemli ölçüde değişmediği görüşündedir.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2009 DÖNEMİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 13 - MADDİ DURAN VARLIKLAR (NET)

	1 Ocak 2009	İlaveler	Transferler	Çıkışlar	Yabancı para çevrim farkları	Satılmaya hazır varlıklara ait sabit kıymetlere transfer	31 Aralık 2009
Maliyet:							
Arazi ve arsalar	79.689	84	-	(2.766)	-	-	77.007
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	1.184.789	2.159	141.668	(2.024)	-	-	1.326.592
Binalar	294.471	-	46.753	(1.562)	-	-	339.662
Makine, tesis ve cihazlar	5.153.034	851	235.489	(1.844)	-	-	5.387.530
Taşıt araçları	268.546	513	53.819	(13.266)	-	(33)	309.579
Döşeme ve demirbaşlar	121.538	5.129	11.484	(3.416)	(1)	(56)	134.678
Yapılmakta olan yatırımlar	321.759	383.026	(489.213)	(750)	-	-	214.822
Diğer maddi duran varlıklar	3.540	-	-	(20)	-	-	3.520
	7.427.366	391.762	-	(25.648)	(1)	(89)	7.793.390
Birikmiş amortisman:							
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	(801.149)	(34.585)	-	1.970	-	-	(833.764)
Binalar	(135.679)	(6.903)	-	207	-	-	(142.375)
Makine, tesis ve cihazlar	(2.975.279)	(105.873)	-	1.560	-	-	(3.079.592)
Taşıt araçları	(87.881)	(17.694)	-	9.557	1	23	(95.994)
Döşeme ve demirbaşlar	(57.800)	(14.018)	-	2.876	1	43	(68.898)
Diğer maddi duran varlıklar	(58)	(6)	-	20	-	-	(44)
	(4.057.846)	(179.079)	-	16.190	2	66	(4.220.667)
Net defter değeri	3.369.520						3.572.723

31 Aralık 2009 tarihi itibarıyla maddi duran varlıklar üzerinde alınan krediler nedeniyle bankalar lehine verilmiş olan ipotek bulunmamaktadır (31 Aralık 2008: 5.802 bin ABD doları karşılığı 8.774 bin TL) (Not 17).

31 Aralık 2009 tarihinde sona eren yılda yapılmakta olan yatırımların yapımı ile doğrudan ilişki kurulabilen 306 bin TL kur farkı gideri, yapılmakta olan yatırımların maliyetine dahil edilmiştir (31 Aralık 2008: 12.232 bin TL faiz gideri ve 62.706 bin TL kur farkı geliri).

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2009 DÖNEMİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 13 - MADDİ DURAN VARLIKLAR (NET) (Devamı)

	1 Ocak 2008	İlaveler	Transferler	Çıkışlar	Yabancı para çevrim farkları	Satılmaya hazır varlıklara ait sabit kıymetlere transfer	31 Aralık 2008
Maliyet:							
Arazi ve arsalar	76.618	3.174	-	(103)	-	-	79.689
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	1.064.192	9.494	113.690	(2.579)	-	(8)	1.184.789
Binalar	262.028	3.216	36.932	(7.705)	-	-	294.471
Makine, tesis ve cihazlar	4.805.394	342	350.939	(3.646)	5	-	5.153.034
Taşıt araçları	181.523	132.866	3.693	(49.557)	21	-	268.546
Döşeme ve demirbaşlar	93.233	14.582	18.207	(4.523)	59	(20)	121.538
Yapılmakta olan yatırımlar	420.987	424.233	(523.461)	-	-	-	321.759
Diğer maddi duran varlıklar	4.820	-	-	(1.280)	-	-	3.540
	6.908.795	587.907	-	(69.393)	85	(28)	7.427.366
Birikmiş amortisman:							
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	(776.440)	(26.833)	-	2.122	-	2	(801.149)
Binalar	(134.018)	(6.568)	-	4.907	-	-	(135.679)
Makine, tesis ve cihazlar	(2.896.647)	(82.206)	-	3.574	-	-	(2.975.279)
Taşıt araçları	(128.582)	(8.403)	-	49.110	(6)	-	(87.881)
Döşeme ve demirbaşlar	(49.622)	(12.296)	-	4.153	(47)	12	(57.800)
Diğer maddi duran varlıklar	(805)	-	-	747	-	-	(58)
	(3.986.114)	(136.306)	-	64.613	(53)	14	(4.057.846)
Net defter değeri	2.922.681						3.369.520

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2009 DÖNEMİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 13 - MADDİ DURAN VARLIKLAR (NET) (Devamı)

31 Aralık 2009 ve 2008 tarihlerinde sona eren yıllara ait kapsamlı konsolide gelir tablolarında 179.079 bin TL'lik (2008: 136.306 bin TL) amortisman giderinin 138.249 bin TL'lik kısmı satışların maliyetinde (2008: 104.799 bin TL), 20.987 bin TL'lik kısmı pazarlama, satış ve dağıtım giderlerinde (2008: 16.994 bin TL), 15.603 bin TL'lik kısmı genel yönetim giderlerinde (2008: 13.046 bin TL) ve 4.240 bin TL'lik kısmı diğer gider ve zararlarda (2008: 1.467 bin TL) yer almaktadır.

31 Aralık 2009 ve 2008 tarihleri itibarıyla maddi varlıklar içinde yer alan finansal kiralama sözleşmeleri ile edinilmiş varlıklar, aşağıda net defter değeri belirtilen varlıklardan oluşmaktadır.

	2009	2008
Binalar	1.897	1.972
	1.897	1.972

NOT 14 - MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR (NET)

31 Aralık 2009 tarihi itibarıyla maddi olmayan duran varlıklar ve ilgili itfa paylarında gerçekleşen hareketler aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak 2009	İlaveler	Çıkışlar	31 Aralık 2009
Maliyet:				
Haklar ve yazılımlar	88.620	3.152	-	91.772
LPG Dağıtım sözleşmeleri	64.800	-	-	64.800
Opet marka değeri	11.600	-	-	11.600
Müşteri ilişkileri	4.400	-	-	4.400
Diğer maddi olmayan duran varlıklar	1.033	52	-	1.085
	170.453	3.204	-	173.657
Birikmiş itfa payları:				
Haklar ve yazılımlar	(22.637)	(8.339)	-	(30.976)
LPG dağıtım sözleşmeleri	(9.969)	(4.985)	-	(14.954)
Opet marka değeri	(2.320)	(1.160)	-	(3.480)
Müşteri ilişkileri	(629)	(314)	-	(943)
Diğer maddi olmayan duran varlıklar	(335)	(190)	-	(525)
	(35.890)	(14.988)	-	(50.878)
Net defter değeri	134.563			122.779

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2009 DÖNEMİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 14 - MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR (NET) (Devamı)

31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla maddi olmayan varlıklar ve ilgili itfa paylarında gerçekleşen hareketler aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak 2008	İlaveler	Çıkışlar	31 Aralık 2008
Maliyet:				
Haklar ve yazılımlar	75.240	13.491	(111)	88.620
LPG Dağıtım sözleşmeleri	64.800	-	-	64.800
Opet marka değeri	11.600	-	-	11.600
Müşteri ilişkileri	4.400	-	-	4.400
Diğer maddi olmayan duran varlıklar	1.033	-	-	1.033
	157.073	13.491	(111)	170.453
Birikmiş itfa payları:				
Haklar ve yazılımlar	(16.019)	(6.718)	100	(22.637)
LPG dağıtım sözleşmeleri	(4.985)	(4.984)	-	(9.969)
Opet marka değeri	(1.160)	(1.160)	-	(2.320)
Müşteri ilişkileri	(315)	(314)	-	(629)
Diğer maddi olmayan duran varlıklar	(329)	(6)	-	(335)
	(22.808)	(13.182)	100	(35.890)
Net defter değeri	134.265			134.563

31 Aralık 2009 tarihinde sona eren yıla ait kapsamlı konsolide gelir tablolarında 14.988 bin TL'lik (2008: 13.182 bin TL) itfa payı giderinin; 6.344 bin TL'lik kısmı satışların maliyetinde (2008: 5.410 bin TL), 6.847 bin TL'lik kısmı pazarlama, satış ve dağıtım giderlerinde (2008: 6.458 bin TL), 1.413 bin TL'lik kısmı genel yönetim giderlerinde (2008: 1.181 bin TL), 384 bin TL'lik kısmı diğer gider ve zararlarda (2008: 133 bin TL) yer almaktadır.

NOT 15 - ŞEREFIYE

	2009	2008
Serefiye	189.073	189.073

Şerefiye, 28 Aralık 2006 tarihinde Opet hisselerinin satın alımından kaynaklanmaktadır.

Şerefiye değer düşüklüğü testi

Şerefiyenin tamamı 28 Aralık 2006 tarihinde Opet hisselerinin satın alımından kaynaklanmakta olup Grup yönetimi Opet'in yurtiçindeki önemli pazar pozisyonu ve Tüpraş ile birlikteliğinin yaratacağı sinerjiyi, şerefiyenin oluşmasındaki ana sebepler olarak değerlendirmektedir. Buna bağlı olarak Grup yönetimi tarafından, Opet, bağlı ortaklıkları ve müşterek yönetime tabi ortaklıkları tek bir nakit üreten birim olarak değerlendirilerek şerefiye Opet üzerine dağıtılmıştır.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2009 DÖNEMİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 15 - ŞEREFIYE (Devamı)

Söz konusu nakit üreten birimin geri kazanılabilir değeri iskonto edilmiş nakit akım analizlerine göre yapılan satış maliyetleri düşülmüş gerçeğe uygun değer hesaplamalarına göre tespit edilmiştir. Bu gerçeğe uygun değer hesaplamaları vergi sonrası nakit akım projeksiyonlarını içermekte olup ABD doları bazında tespit edilen bu projeksiyonlar Opet yönetimi tarafından onaylanan on yıllık bütçelere dayanmaktadır. On yıldan sonrasına tekabül eden nakit akımları %2 uzun vade büyüme oranı kullanılarak tespit edilmiştir. Gerçeğe uygun değer tespiti sırasında ABD doları cinsinden bulunan değer bilanço tarihi kuru ile TL'ye çevrilmek suretiyle hesaplanmıştır. Bu nedenle, söz konusu gerçeğe uygun değer modeli döviz piyasasında yaşanan dalgalanmalardan etkilenmektedir. 31 Aralık 2009 tarihi itibarıyla diğer tüm etkenler sabit tutulduğunda, ABD doları kurundaki %1'lik değişim söz konusu gerçeğe uygun değer çalışmalarında 6.553 bin TL değişime yol açardı.

Gerçeğe uygun değer hesaplama modelinde yer alan diğer önemli varsayımlar aşağıdaki gibidir:

Brüt kar marjı	%4 - %5,8
İskonto oranı	%9,5

Opet yönetimi bütçelenen brüt kar marjını şirketin geçmiş performansını ve pazar büyüme beklentilerini esas alarak tespit etmiştir. Kullanılan iskonto oranı vergi sonrası iskonto oranı olup şirkete özgü riskleri de içermektedir. İskonto edilmiş nakit akımlarının hesaplanmasında kullanılan vergi sonrası iskonto oranının %1 daha yüksek/düşük olması (%9,5 yerine %10,5 veya %8,5), söz konusu satış maliyetleri düşülmüş gerçeğe uygun değer hesaplamalarında 31 Aralık 2009 tarihi itibarıyla 132.617 bin TL tutarında düşüşe / 176.183 bin TL tutarında artışa sebep olmaktadır.

Yukarıdaki varsayımlar kullanılarak yapılan değer düşüklüğü testleri sonucunda 31 Aralık 2009 tarihi itibarıyla şerefiye tutarında herhangi bir değer düşüklüğü tespit edilmemiştir. Söz konusu nakit üreten birimin satış maliyetleri düşülmüş gerçeğe uygun değeri, defter değerinden yüksek olduğundan Şirket yönetimi kullanım değeri esasına göre geri kazanılabilir değer hesaplaması yapmamıştır.

NOT 16 - DEVLET TEŞVİK VE YARDIMLARI

Batman Rafinerisinde, çalışan işçilerin ücretlerinden hesaplanan gelir vergisinin asgari ücrete denk gelen kısmının %80'inin terkin edilmesi ve elektrik enerjisi giderinin %40'ının Hazine Müsteşarlığı tarafından karşılanması konusunda devlet teşvik ve yardımlarından faydalanmaktadır.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2009 DÖNEMİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 17 - TAAHHÜTLER, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER

	2009	2008
Alınan teminatlar:		
Alınan teminat mektupları	662.428	541.000
Teminat senetleri	99.666	105.245
Alınan garanti mektupları	100.000	100.000
Alınan ipotekler	1.872	2.004
Toplam alınan teminatlar	863.966	748.249
Verilen teminatlar:		
Teminat akreditifleri	1.094.710	329.831
Teminat mektupları	253.827	231.803
Gümrüklere verilen teminat mektupları ve kefaletler	139.563	133.404
Verilen ipotekler	62.119	39.520
Toplam verilen teminatlar	1.550.219	734.558

31 Aralık 2009 ve 2008 tarihleri itibarıyla alınan teminatlar müşteri ve satıcılardan alınan teminatlardan oluşmaktadır. Verilen teminatlar ise genellikle kamu kuruluşlarına ve gümrük dairelerine verilen teminatlardan oluşmaktadır.

31 Aralık 2009 tarihi itibarıyla alınmış olan banka kredilerinden dolayı, maddi duran varlıklar üzerinde ipotek bulunmamaktadır (31 Aralık 2008: 5.802 bin ABD doları karşılığı 8.774 bin TL).

Şirket'in 31 Aralık 2009 ve 2008 tarihleri itibarıyla teminat/rehin/ipotek pozisyonu aşağıdaki gibidir:

Şirket Tarafından Verilen TRİ'ler (Teminat-Rehin-İpotekler)	2009	2008
A.Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu TRİ'lerin toplam tutarı	1.409.925	630.116
B.Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu TRİ'lerin toplam tutarı	-	-
C.Olağan ticari faaliyetlerinin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu TRİ'lerin toplam tutarı	-	-
D.Diğer verilen TRİ'lerin toplam tutarı	-	-
i) Ana ortak lehine vermiş olduğu TRİ'lerin toplam tutarı	-	-
ii) B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu TRİ'lerin toplam tutarı	-	-
iii) C maddesi kapsamına girmeyen 3. kişiler lehine vermiş olduğu TRİ'lerin toplam tutarı	-	-
	1.409.925	630.116

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2009 DÖNEMİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 17 - TAAHHÜTLER, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER (Devamı)

Çevre kirliliği yükümlülüğü:

Grup, yürürlükte olan çevre kanunlarına göre, gerçekleştirdiği faaliyetleri sonucu sebep olacağı çevre kirliliğinden doğabilecek oluşan zararlardan, kusur şartı aranmaksızın, sorumludur. Grup kirliliğe sebep olduğu takdirde, meydana gelen zararlardan ötürü tazminat ödemekle yükümlü tutulabilir. Konsolide bilanço tarihi itibarıyla, Grup aleyhine çevre kirliliğinden dolayı açılmış önemli bir dava bulunmamaktadır.

Grup'un çevre kirliliği konusunda uzman danışman firması tarafından kimyasal madde ve malzemelerin depolanması, ortam hava kalitesi ve emisyonu, atık su toplanması ve kalitesi, çöp alanları, yeraltı ve yer üstü suları, genel tesis operasyonları konularının çevre üzerindeki etkileri incelenmiştir. Grup yönetimi, yapmış olduğu değerlendirmeler sonucunda, yapılması gereken temizlik masraflarının 31 Aralık 2009 ve 2008 tarihleri itibarıyla tamamlandığı görüşündedir.

Ulusal stok bulundurma yükümlülüğü:

Ulusal petrol stoğu, rafineri, akaryakıt ve LPG dağıtıcı lisansı sahiplerinin ikmal ettiği günlük ortalama ürün miktarının minimum yirmi katını kendi depolarında veya lisanslı depolama tesislerinde topluca veya statülerine göre ayrı ayrı bulundurma yükümlülüğü ile sağlanır. Petrol Piyasası Kanunu gereğince sürekliliğin sağlanması, kriz veya olağanüstü hallerde risklerin önlenmesi ve uluslararası anlaşmalar gereği olağanüstü hal petrol stokları ile ilgili yükümlülüklerin ifası amaçlarıyla bir önceki yıl günlük ortalama kullanımının içindeki net ithalat miktarının en az doksan günlük miktarı kadar petrol stoğun tutulması gerekliliği üzerine ulusal petrol stoğunun tamamlayıcı kısmının muhafazasından rafinericiler sorumlu tutulmuştur.

EPDK İdari Para Cezası:

T.C. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu Denetim Dairesi Başkanlığı, sektörde gerçekleştirdiği genel inceleme neticesinde 31 Ağustos 2006 tarihli kararı ile sektörde faaliyet gösteren 26 şirketle birlikte Opet'in bayilik faaliyetlerine yönelik olarak belirlenen bir kısım uygulamaları eleştiri konusu yaparak bu şirketler hakkında idari para cezası uygulanması kararını almıştır. Bu çerçevede, 5015 sayılı kanunun 19'uncu maddesi ile "Petrol Piyasası Kanunu'nun 19'uncu maddesi uyarınca 1 Ocak 2005 tarihinden itibaren uygulanacak para cezaları hakkında tebliğ" gereği Opet'e 165.040 bin TL , Opet Dış Ticaret'e 3.572 bin TL (Tüpraş etkin ortaklık oranı ile toplam 67.445 bin TL) idari para cezası uygulanmasına, bu karar aleyhine Danıştay'da dava açma hakları saklı olmak kaydı ile, karar verildiği ilgili şirket yönetimlerine yazılı olarak bildirilmiştir. Opet, bu cezanın iptali için Danıştay 13. Dairesi nezdinde idari para cezalarının iptali ve yürütmenin durdurulması için dava açmıştır.

Danıştay 13. Dairesi, 10 Kasım 2006 tarihli ara kararıyla Opet'in yürütmenin durdurulmasına ilişkin talebini toplam verilen ceza tutarının 2.143 bin TL'lik (Tüpraş etkin ortaklık oranı ile 857 bin TL) bölümü için kabul etmiştir. Bunu takiben Opet, Maliye Bakanlığı Anadolu Kurumlar Vergi Dairesi Müdürlüğü'ne tecil faizi dahil olmak üzere 3.472 bin TL (Tüpraş etkin ortaklık oranı ile 1.388 bin TL) tutarında ödeme yapmıştır.

25 Ocak 2007 tarihinde Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu, Danıştay 13. Dairesi'nin 10 Kasım 2006 tarihli yürütmenin durdurulması isteminin reddine ilişkin kısmının kaldırılmasına ve dava konusu işlemin 166.469 bin TL (Tüpraş etkin oranı ile 66.588 bin TL)'lik kısmının yürütmesinin durdurulmasına karar vermiştir. Bu karara istinaden, İstanbul 8. İdari Mahkemesi de 8 Şubat 2007 tarihinde söz konusu idari para cezasının tahsilinin yürütmesinin durdurulmasına karar vermiştir.

Grup'un yukarıda belirtilen cezanın iptaline karşı açmış olduğu davanın son duruşması 21 Nisan 2009 tarihinde gerçekleşmiştir. Duruşma sonucunda Danıştay 13. Dava Dairesi dava konusu idari para cezasını esastan iptal etmiştir. Ödenen toplam 3,472 bin TL tutarındaki idari para cezası Grup tarafından tahsil edilmiş olup, davacı taraf temyize başvurmuştur.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2009 DÖNEMİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 17 - TAAHHÜTLER, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER (Devamı)

Rekabet Kurumu intifa sözleşmeleri düzenlemesi:

Bir süredir Rekabet Kurumu'nun akaryakıt sektörü ile ilgili olarak sürdürdüğü araştırmalar, Rekabet Kurumu'na yapılan başvurular neticesinde alınan kararlar ve takip eden süreçte verilen yargı kararları çerçevesinde Rekabet Kurulu, akaryakıt sektöründe intifa sözleşmelerinin muafiyetten yararlanma süresini en fazla beş yıl olarak belirlemiş ve bu hususu kamuoyuna internet sitesi aracılığıyla duyurmuş bulunmaktadır. Rekabet Kurumu duyurusunda, taraflar arasındaki bayilik sözleşmesi ile bağlantılı kredi sözleşmeleri, ekipman sözleşmeleri, uzun süreli kira sözleşmeleri ya da uzun süreli intifa hakkı tanınması gibi şahsi ya da aynı hakların da rekabet yasağının süresini fiilen uzatacak şekilde kullanılamayacağına, dikey anlaşmalarda yer alan rekabet yasağına ilişkin hükümlerin, 2002/2 Sayılı Tebliğ'in 5. maddesiyle uyumlu hale getirilmesine ilişkin geçiş sürecinin 18 Eylül 2003 tarihinde başlayıp, 18 Eylül 2005 tarihinde sona erdiğine, bu çerçevede; 18 Eylül 2005 tarihinden önce yapılmış olan ve süresi beş yılı aşan sözleşmelerin, Rekabet Kurulu tarafından uygulanan "azami hadde indirme" ilkesi gereğince 18 Eylül 2010 tarihine kadar Tebliğ'de yer alan muafiyetten yararlanabileceğine ve bu tarihten sonra muafiyet koşullarının ortadan kalkacağına, 18 Eylül 2005 tarihinden sonra yapılan sözleşmelerin, süreleri ne olursa olsun, yapıldıkları tarihten itibaren ilk beş yıllık süre boyunca muafiyetten yararlanabileceğine, beş yılı aşan süreler bakımından Tebliğ'de belirtilen muafiyet koşullarının ortadan kalkacağına, dağıtıcı ile bayi arasında imzalanan bayilik sözleşmesinin ve buna bağlı olarak intifa sözleşmesinin 18 Eylül 2010 tarihine kadar 2002/2 sayılı Tebliğ uyarınca muafiyetten yararlanabileceğine, bu nedenle bu aşamada ön araştırma yapılmasına ya da soruşturma açılmasına gerek olmadığına, bu tarihten itibaren intifa hakkı çerçevesinde bayilerin yeniden sözleşme yapmaya zorlanması halinde 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi çerçevesinde işlem başlatılacağına ilgili taraflara bildirilmesine karar vermiştir.

Grup yönetimi, hukukçularından aldığı görüş doğrultusunda Rekabet Kurulu'nun yukarıda anılan geçmiş tarihli kararlarında istikrarlı bir biçimde intifa ve kira sözleşmelerinin süreye ilişkin hükümlerinin rekabet hukuku kapsamında değerlendirilmediği, özel hukuk hükümlerine tabi olması gerektiğini kanaatinde olması sebebiyle, bayilik sözleşmelerinin süresini 2002/2 sayılı Tebliğ ile uyumlu hale getirirken, intifa ve kira sözleşmelerini yaptığı yatırımlar, verdiği bedeller ve sair saikler gereği daha uzun süreli yapmaya devam etmiştir. Bu nedenle, Grup'un Rekabet Kurumu'nun istikrar kazanmış uygulamasına güvenerek elde ettiği söz konusu intifa ve kira sözleşmelerinden kaynaklanan hakları birer kazanılmış hak teşkil ettiği ve bu sebeple, Rekabet Kurumu'nun, mezkur işleminin "idarenin faaliyetlerinin belirliliği ilkesini" ihlal etmek açısından da hukuka aykırı olduğu düşünülmektedir. Rekabet Kurumu'nun konu hakkında yaptığı değerlendirmeler çerçevesinde, Medeni Kanun'un verdiği hak ve yetkiler çerçevesinde kurulmuş bulunan bir takım sözleşmelere müdahale etme hakkını haiz olduğu yaklaşımı, hukuka aykırı olup, çeşitli şirketler tarafından yargıya intikal ettirilmiştir. Çok yönlü hukuki boyutlara haiz mezkur hakların ihlali sonucunu doğuran söz konusu idari düzenlemelerin, Grup tarafından da dava konusu yapılması görüşülmektedir.

Grup, yukarıda belirtilen kararın uygulanabilirliği ile ilgili belirsizlikler bulunması sebebiyle 31 Aralık 2009 döneminde sona eren yıla ait konsolide finansal tablolarda, önceki dönemlerde ödenen intifa, kira ve diğer bedeller ile ilgili olarak herhangi bir değişiklik yapmamıştır.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2009 DÖNEMİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 18 - ALINAN AVANSLAR

	2009	2008
Alınan sipariş avansları	9.939	19.760
Toplam	9.939	19.760

Alınan avanslar, müşterilere yapılacak satışlar ile ilgili alınmış olan avans ödemelerinden oluşmaktadır.

NOT 19 - BORÇ KARŞILIKLARI

	2009	2008
Kısa vadeli borç karşılıkları:		
Dava	52.347	50.267
Kullanılmamış izin ücretleri	18.734	17.950
EPDK katkı payı	9.335	9.946
Diğer	2.190	2.416
Toplam kısa vadeli borç karşılıkları	82.606	80.579

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHLİ KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 19 - BORÇ KARŞILIKLARI (Devamı)

31 Aralık 2009 ve 2008 tarihleri itibarıyla kısa vadeli borç karşılıklarının hareketleri aşağıdaki gibidir:

	Dava	Kullanılmamış izin ücretleri	EPDK katılma payı	Diğer	Toplam
1 Ocak 2009	50.267	17.950	9.946	2.416	80.579
Dönem içerisindeki artışlar, net	4.734	4.243	4.362	55.774	69.113
Dönem içerisindeki ödemeler	(2.654)	(3.459)	(4.973)	(56.000)	(67.086)
31 Aralık 2009	52.347	18.734	9.335	2.190	82.606
1 Ocak 2008	39.146	15.716	7.578	11.114	73.554
Dönem içerisindeki artışlar/(iptaller), net	15.443	5.265	9.946	665	31.319
Dönem içerisindeki ödemeler	(4.322)	(3.031)	(7.578)	(9.363)	(24.294)
31 Aralık 2008	50.267	17.950	9.946	2.416	80.579

EPDK katkı payı, Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliği uyarınca, rafinericilik lisansı sahiplerinin yıllık gelir tablolarında yer alan net satışlar tutarının EPDK tarafından her yıl belirlenen katılma payı oranı ile çarpılmak suretiyle hesaplayarak ödemesi gereken katkı payı tutarını ifade etmektedir.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHLİ KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 20 - ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR

Çalışanlara sağlanan kısa vadeli faydalar:	2009	2008
Kıdeme teşvik primi karşılığı	2.180	3.498
Toplam	2.180	3.498
Çalışanlara sağlanan uzun vadeli faydalar:	2009	2008
Kıdem tazminatı karşılığı	93.299	91.419
Kıdeme teşvik primi karşılığı	5.516	3.842
Toplam	98.815	95.261

Kıdeme teşvik primi karşılığı:

Grup'un belli bir kıdemin üzerindeki çalışanlarına "Kıdeme Teşvik Primi" adı altında sağladığı bir fayda bulunmaktadır.

Kıdeme Teşvik Primi, çalışanların işlerine ve işyerlerine bağlılıklarını teşvik etmek amacıyla 5 yıllık kıdeme ulaşan kapsam içi çalışanlara 45 günlük, 10 yıllık kıdemi olanlara 55 günlük, 15 yıllık kıdemi olanlara 70 günlük, 20 yıllık kıdemi olanlara 80 günlük, 25 yıllık kıdemi olanlara 90 günlük ve 30 yıllık kıdemi olanlara 100 günlük çıplak ücretleri tutarında, her kıdem kademesi için bir defaya mahsus olmak üzere kıdemlerini doldurdukları ayın ücretleriyle birlikte ödenir.

Kıdeme Teşvik Primi karşılığı, çalışanların bu prime hak kazanması halinde ödenmesi gerekecek muhtemel yükümlülüğün bugünkü değerinin tahminiyle hesaplanır.

UMS 19, Grup'un çalışanlara sağlanan faydalar için ayrılacak karşılıkları tahmin etmek için aktüer değerlendirme yöntemlerinin geliştirilmesini öngörmektedir. Buna göre toplam yükümlülüğün hesaplanmasında aşağıda yer alan aktüer öngörüler kullanılmıştır:

	2009	2008
İskonto oranı (%)	%5,92	%6,26
Kıdeme hak kazanım olasılığına ilişkin kullanılan oran (%)	%99,78	%99,64

Kıdeme teşvik primi karşılığının yıl içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2009	2008
1 Ocak	7.340	7.532
Dönem içerisindeki artış	1.505	1.153
Dönem içerisindeki ödemeler	(1.149)	(1.345)
31 Aralık	7.696	7.340

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHLİ KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 20 - ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR (Devamı)

Kıdem tazminatı karşılığı:

İş Kanunu'na göre, Grup, bir senesini doldurmuş olan ve Grup ile ilişkisi kesilen veya emekli olan, 25 hizmet (kadınlarda 20) yılını dolduran ve emekliliğini kazanan (kadınlar için 58 yaşında, erkekler için 60 yaşında), askere çağrılan veya vefat eden personeli için kıdem tazminatı ödemekle mükelleftir. 23 Mayıs 2002'deki mevzuat değişikliğinden sonra emeklilikten önceki hizmet süresine ilişkin bazı geçiş süreci maddeleri çıkartılmıştır.

Ödenecek tazminat her hizmet yılı için bir aylık maaş kadardır ve bu tutar 31 Aralık 2009 tarihi itibarıyla 2.365,16 TL (31 Aralık 2008: 2.173,19 TL) ile sınırlandırılmıştır.

Kıdem tazminatı yükümlülüğü yasal olarak herhangi bir fonlamaya tabi değildir ve herhangi bir fonlama şartı bulunmamaktadır.

Kıdem tazminatı karşılığı çalışanların emekliliği halinde ödenmesi gerekecek muhtemel yükümlülüğün bugünkü değerinin tahminiyle hesaplanır.

UMS 19, Grup'un kıdem tazminatı karşılığını tahmin etmek için aktüer değerlendirme yöntemlerinin geliştirilmesini öngörmektedir. Buna göre toplam yükümlülüğün hesaplanmasında aşağıda yer alan aktüer öngörüler kullanılmıştır:

	2009	2008
İskonto oranı (%)	%5,92	%6,26
Emeklilik olasılığına ilişkin kullanılan oran (%)	%99,72	%99,64

Temel varsayım, her yıllık hizmet için belirlenen tavan karşılığının enflasyon ile orantılı olarak artmasıdır. Böylece uygulanan iskonto oranı enflasyonun beklenen etkilerinden arındırılmış gerçek oranı gösterir. Grup'un Türkiye'de kayıtlı bağlı ortaklıkları ile müşterek yönetime tabi ortaklıklarının kıdem tazminatı karşılığı, kıdem tazminatı tavanı her altı ayda bir ayarlandığı için, 1 Ocak 2010 tarihinden itibaren geçerli olan 2.427,04 TL üzerinden hesaplanmaktadır (1 Ocak 2009: 2.260,04 TL).

Kıdem tazminatı karşılığının yıl içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2009	2008
1 Ocak	91.419	94.825
Faiz giderleri	5.574	6.010
Aktüeryal zararlar	40	90
Dönem içerisindeki artış	11.832	16.116
Dönem içerisindeki ödemeler	(15.566)	(25.622)
31 Aralık	93.299	91.419

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHLİ KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 21 - DİĞER VARLIKLAR VE YÜKÜMLÜLÜKLER

Diğer dönen varlıklar:

	2009	2008
Tecil edilen Katma Değer Vergisi ("KDV")	159.608	198.542
Tecil edilen Özel Tüketim Vergisi ("ÖTV")	95.356	115.614
Peşin ödenen akaryakıt perakende satış istasyonları kiralari	26.122	29.435
Verilen sipariş avansları	24.402	43.094
Peşin ödenen kurumlar vergisi ve fonlar	19.869	132.415
Peşin ödenen sigorta ve diğer giderler	18.528	11.799
Verilen depozito ve teminatlar	18.101	1.429
Diğer çeşitli dönen varlıklar	19.553	37.728
	381.539	570.056

Diğer duran varlıklar:

	2009	2008
Yedek parça ve malzeme stokları, (net)	361.188	318.731
Peşin ödenen akaryakıt perakende satış istasyonları kiralari	131.875	117.616
Verilen sabit kıymet avansları	20.419	54.456
Diğer	577	230
Yedek parça ve malzeme stokları değer düşüklüğü karşılığı	(41.377)	(45.220)
	472.682	445.813

31 Aralık 2009 ve 2008 tarihlerinde sona eren yıllar itibariyle yedek parça değer düşüklüğü karşılığının hareketleri aşağıdaki gibidir

	2009	2008
1 Ocak	45.220	48.084
Dönem içerisindeki iptaller	(3.843)	(2.864)
31 Aralık	41.377	45.220

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHLİ KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 21 - DİĞER VARLIKLAR VE YÜKÜMLÜLÜKLER (Devamı)

Kısa vadeli diğer yükümlülükler:

	2009	2008
Ödenecek ÖTV	664.546	553.239
Ödenecek KDV	200.092	196.480
Tecil edilen KDV	159.608	198.542
Tecil edilen ÖTV	95.356	115.614
Geri alım sözleşmelerinden kaynaklanan ertelenen gelir (*)	32.936	-
Ödenecek vergi ve yükümlülükler	23.033	30.445
Personele borçlar	18.877	17.832
Alınan depozito ve teminatlar	8.046	11.196
Diğer	19.598	9.615
	1.222.092	1.132.963

(*) Grup'un müşterek yönetime tabi ortaklıklarından Opet Trade Singapore, elinde bulunan stoklarının değerinin ileriki dönemde artacağı beklentisi nedeniyle uzun vadeli finansman ihtiyacını karşılamak amacıyla BNP Paribas'ın bir bağlı ortaklığı olan Esomet SAS şirketi ile satış ve geri alım sözleşmesi imzalamıştır. Satış ve geri alım sözleşmeleri finansman ihtiyacını karşılamak amacıyla yapıldığından bir satış işlemi gerçekleşmemiş olup söz konusu işlemlere konu olan ürünler bilançoda stoklar altında gösterilmektedir. Söz konusu sözleşmeler kapsamında elde edilen 82.341 bin TL tutarındaki (Tüpraş etkin ortaklık oranı ile 32.936 bin TL) ertelenen gelir, kısa vadeli yükümlülükler kaydedilmiştir.

Tecil edilen ÖTV ve KDV, ihrac kayıtlı satışların ÖTV ve KDV tutarından oluşmaktadır ve aynı zamanda varlıklarda "Diğer dönen varlıklar" içerisinde ve yükümlülüklerde "Kısa vadeli diğer yükümlülükler" içerisinde yer almaktadır. Söz konusu satışların ihracat işlemlerinin gerçekleştiği belgelendiğinde, tecil edilen bu vergiler vergi dairesi tarafından terkin edilerek "Diğer dönen varlıklar"da yer alan ÖTV ve KDV tutarları, "kısa vadeli diğer yükümlülükler" ile karşılıklı olarak mahsuplaştırılmaktadır.

Uzun vadeli diğer yükümlülükler:

	2009	2008
Gelir payı	265.596	200.823
Ertelenmiş gelirler	5.450	4.452
Diğer	3.004	3.279
	274.050	208.554

Gelir payı:

Petrol Piyasası Kanunu gereğince, rafinericilerin Not 17'de açıklanan ulusal stok bulundurma yükümlülüğü kapsamındaki sorumluluğu nedeniyle oluşabilecek kaynak ihtiyacı, finansman giderleri ve bu mahiyetteki stokların depolama ve idame maliyeti, tüketici fiyatlarına ilave edilen, T.C Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu ("EPDK") tarafından azami 10 ABD dolar/ton'a kadar belirlenecek olan değerlendirilmesi EPDK tasarrufunda olan gelir payı ile karşılanır. Rafinericilerin haricinde petrol ürünlerinin ithalatı durumunda ise, bu gelir payı rafinericiye ithalatçı tarafından ödenir. Grup, bu konuyu düzenleyen Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliği'nin ilgili maddesinin yürürlüğe girdiği tarih olan 1 Ocak 2005'ten itibaren akaryakıt satışları ve rafinerilerin dışındaki kuruluşların yaptığı akaryakıt ithalatı üzerinden gelir payı toplamaktadır.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHLİ KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 21 - DİĞER VARLIKLAR VE YÜKÜMLÜLÜKLER (Devamı)

Grup, akaryakıt üzerinden toplanan gelir payına ek olarak Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Yönetmeliği gereğince 16 Eylül 2005 tarihinden itibaren LPG için de gelir payı toplamaya başlamıştır.

Petrol Piyasası Kanunu uyarınca oluşturulan Ulusal Petrol Stoğu Komisyonu, toplanan gelir paylarının banka hesabında bloke edilerek muhasebesinin Tüpraş Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmesi ve hesapta biriken tutarın gecelik repo ile değerlendirilmesi kararını almıştır.

Bu kararlara istinaden 31 Aralık 2009 tarihi itibarıyla hesaplanan 265.596 bin TL (31 Aralık 2008: 200.823 bin TL) tutarında gelir payları kapsamlı gelir tablosu ile ilişkilendirilmeksizin "Uzun Vadeli Diğer Yükümlülükler" içerisinde muhasebeleştirilmekte ve hesaplanan Gelir Payı'na ilişkin olarak bankalarda bloke edilerek özel faizli vadesiz mevduat olarak değerlendirilen 263.823 bin TL'lik tutar, "Nakit ve Nakit Benzerleri" içerisinde "Özel faizli vadesiz mevduatlar" olarak sınıflandırılmaktadır (31 Aralık 2008: 198.952 bin TL) (Not 6).

NOT 22 - TÜREV FİNANSAL ARAÇLAR

Grup'un türev finansal araçlarının tamamı alım-satım amaçlı olup detaylar aşağıdaki gibidir:

	Kontrat tutarı	2009		Kontrat tutarı	2008	
		Varlıklar	Yükümlülükler		Varlıklar	Yükümlülükler
Vadeli döviz işlemleri	101.000	-	4.671	-	-	-
Faiz oranı swap işlemleri	32.265	-	470	-	-	-
Vadeli alım sözleşmeleri (*)	153.945	444	55	22.031	2.348	-
Kısa vadeli türev finansal araçlar	287.210	444	5.196	22.031	2.348	-
Toplam türev finansal araçlar	287.210	444	5.196	22.031	2.348	-

(*) Vadeli alım (futures) sözleşmeleri, Opet'in ürün stoklarının Brent ham petrol fiyatı baz alınarak belirlenen petrol taban fiyatlarındaki dalgalanmalara maruz kalmasını kontrol edebilmek için yapmış olduğu sözleşmelerden oluşmaktadır.

NOT 23 - ÖZKAYNAKLAR

Şirket'in 31 Aralık 2009 ve 2008 tarihlerindeki hissedarları ve sermaye içindeki payları tarihi değerlerle aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2009	Ortaklık payı (%)	31 Aralık 2008	Ortaklık payı (%)
Enerji Yatırımları A.Ş.	127.714	51	127.714	51
Halka açık kısım	122.705	49	122.705	49
Toplam	250.419	100	250.419	100
Sermaye düzeltme farkları	1.344.243		1.344.243	
Ödenmiş sermaye toplamı	1.594.662		1.594.662	

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHLİ KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 23 - ÖZKAYNAKLAR (Devamı)

Sermaye düzeltme farkları ödenmiş sermayeye yapılan nakit ve nakit benzeri ilavelerin enflasyona göre düzeltilmiş toplam tutarları ile enflasyon düzeltmesi öncesindeki tutarları arasındaki farkı ifade eder.

Şirketin kayıtlı sermayesi 500.000 bin TL olup, işbu sermaye, her birinin nominal değeri 1 Kr olmak üzere 50.000.000.000 adet hisseye bölünmüştür. Şirket'in onaylanmış ve çıkarılmış sermayesi her biri 1 Kuruş ("Kr") (31 Aralık 2008: 1 Kr) kayıtlı nominal bedeldeki 25.041.919.999 adet A grubu ve Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na ait bir adet C grubu imtiyazlı hisse senedinden oluşmaktadır.

Şirket Ana Sözleşmesi gereği C grubu hissedara yönetim kurulunda 1 üye ayrılmaktadır. Türk Silahlı Kuvvetleri'nin akaryakıt ihtiyacının karşılanmasını etkileyebilecek herhangi bir kararın alınması, C grubu hissedarının onayına bağlıdır.

Kanuni defterlerdeki birikmiş karlar, aşağıda belirtilen kanuni yedeklerle ilgili hüküm haricinde dağıtılabilmektedir.

Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler

Türk Ticaret Kanunu'na göre, yasal yedekler birinci ve ikinci tertip yasal yedekler olmak üzere ikiye ayrılır. Türk Ticaret Kanunu'na göre birinci tertip yasal yedekler, şirketin ödenmiş sermayesinin %20'sine ulaşıncaya kadar, kanuni net karın %5'i olarak ayrılır. İkinci tertip yasal yedekler ise ödenmiş sermayenin %5'ini aşan dağıtılan karın %10'udur. Türk Ticaret Kanunu'na göre yasal yedekler, ödenmiş sermayenin %50'sini geçmediği sürece sadece zararları netleştirmek için kullanılabilir, bunun dışında herhangi bir şekilde kullanılması mümkün değildir.

Yukanda bahis geçen tutarların SPK Finansal Raporlama Standartları uyarınca "Kardan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler" içerisinde sınıflandırılması gerekmektedir. Şirket'in 31 Aralık 2009 tarihi itibarıyla kardan ayrılan kısıtlanmış yedeklerinin tutarı 125.210 bin TL'dir (31 Aralık 2008: 125.210 bin TL).

Kar payı dağıtımı

Hisseleri İMKB'de işlem gören şirketler, SPK tarafından getirilen temettü şartına aşağıdaki şekilde tabidir:

Sermaye Piyasası Kurulu'nun 27 Ocak 2010 tarih ve 02/51 sayılı kararı gereğince 2009 yılı faaliyetlerinden elde edilen karların dağıtım esasları ile ilgili olarak payları borsada işlem gören anonim ortaklıklar için, asgari kar dağıtım oranı zorunluluğu uygulanmayacaktır (31 Aralık 2008: %20). Söz konusu Kurul Kararı ve SPK'nın payları borsada işlem gören anonim ortaklıkların kar dağıtım esaslarını düzenlediği Seri:IV, No: 27 Tebliği'nde yer alan esaslara, ortaklıkların esas sözleşmelerinde bulunan hükümlere ve şirketler tarafından kamuya açıklanmış olan kar dağıtım politikalarına göre bu dağıtımın şirketlerin genel kurullarında alacakları karara bağlı olarak nakit ya da temettünün sermayeye eklenmesi suretiyle ihraç edilecek payların bedelsiz olarak ortaklara dağıtılmasına ya da belli oranda nakit, belli oranda bedelsiz pay dağıtılması suretiyle gerçekleştirilebilmesine; belirlenecek birinci temettü tutarının mevcut ödenmiş/çıkarılmış sermayelerinin % 5'inden az olması durumunda, söz konusu tutarın dağıtılmadan ortaklık bünyesinde bırakılabilmesine imkan verilmiştir.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHLİ KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 23 - ÖZKAYNAKLAR (Devamı)

Bunun yanında söz konusu Kurul Kararı ile konsolide finansal tablo düzenleme yükümlülüğü bulunan şirketlerin, yasal kayıtlarında bulunan kaynaklarından karşılanabildiği sürece, net dağıtılabılır kar tutarını, Kurulumuzun Seri:XI No:29 sayılı Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği çerçevesinde hazırlayıp kamuya ilan edecekleri konsolide finansal tablolarında yer alan net dönem karlarını dikkate alarak hesaplamalarına, karar verilmiştir.

SPK düzenlemelerine göre hazırlanan finansal tablolarda veya yasal kayıtların herhangi birinde dönem zararı olması durumunda kar dağıtımı yapılmayacaktır.

Şirket'in yasal kayıtlarında bulunan geçmiş yıl zararlarının düşülmesinden sonra kalan dönem karı ve kar dağıtımına konu edilebilecek diğer kaynakların toplam tutarı 2.397.323 bin TL'dir. Bu kaynakların 1.698.998 bin TL'lik kısmı 30 Aralık 2003 tarih ve 5024 sayılı kanunun 2. Maddesi kapsamında temettü olarak dağıtılması halinde vergiye tabi olacak özkaynak kalemlerine ilişkin enflasyon düzeltme farklarından oluşmaktadır.

NOT 24 - SATIŞLAR VE SATIŞLARIN MALİYETİ

	2009	2008
Yurtiçi satışlar	17.379.274	24.697.270
Yurtdışı satışlar	3.024.083	5.785.292
Hizmet gelirleri	59.250	52.390
Brüt satışlar	20.462.607	30.534.952
Eksi: Satış iskontoları	(62.701)	(51.474)
Eksi: Satıştan iadeler	(10.023)	(27.079)
Net satış gelirleri	20.389.883	30.456.399
Satışların maliyeti	(18.781.687)	(28.556.999)
Brüt kar	1.608.196	1.899.400
Satışların Maliyeti:	2009	2008
Kullanılan hammadde sarfiyatı	12.936.821	24.173.236
Satılan ticari mal maliyeti	5.085.386	3.631.591
Personel giderleri	195.006	181.240
Amortisman ve itfa payları (Not 13-14)	144.593	110.209
Diğer üretim giderleri	419.881	460.723
Satışların Maliyeti	18.781.687	28.556.999

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHLİ KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 25 - PAZARLAMA, SATIŞ VE DAĞITIM GİDERLERİ, GENEL YÖNETİM GİDERLERİ

Genel yönetim giderleri:

	2009	2008
Personel	165.127	156.115
Vergi, resim ve harçlar	51.650	47.859
Dava takip ve müşavirlik giderleri	32.698	26.528
Dışarıdan sağlanan hizmetler	31.110	33.330
Sigorta	18.199	19.788
Amortisman giderleri ve itfa payları (Not 13-14)	17.016	14.227
Ofis	15.581	20.122
Kira	12.065	6.882
Aidat	9.484	13.172
Bağış ve yardımlar	8.399	9.768
Seyahat ve ulaşım	5.486	5.284
Diğer	22.822	27.162
Toplam	389.637	380.237

Pazarlama satış ve dağıtım giderleri:

	2009	2008
Nakliye ve sigorta	65.959	63.709
Personel	47.801	45.704
Satış, teşvik ve prim	33.302	26.601
Reklam	27.879	31.539
Amortisman giderleri ve itfa payları (Not 13-14)	27.834	23.452
Depolama	22.564	17.890
Kira	12.913	10.221
Ofis	9.051	9.460
Ulaşım	4.050	4.217
Tamir, bakım ve onarım	3.897	5.558
Enerji	1.962	2.327
Aidat	1.311	2.834
Diğer	8.961	45.189
Toplam	267.484	288.701

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHLİ KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 26 - DİĞER FAALİYET GELİRLERİ/(GİDERLERİ)

	2009	2008
Diğer gelir ve karlar:		
Komisyon gelirleri	28.737	25.421
Kira gelirleri	26.851	17.038
Sigorta ve teşvik gelirleri	10.441	3.866
Konusu kalmayan karşılıklar	5.256	1.226
İşletme ve teknik yardım gelirleri	4.180	2.578
Maddi duran varlık satış karları, (net)	405	14.241
İştirak satış karları (*)	-	5.554
Diğer	18.572	16.009
	94.442	85.933

(*) 31 Aralık 2008 tarihinde sona eren yıla ait iştirak satış karları, Opet Aygaz Bulgaria EAD'nin satışından kaynaklanan kardan oluşmaktadır.

	2009	2008
Diğer gider ve zararlar:		
Çalışmayan kısım giderleri	(13.588)	(9.595)
Dava karşılık giderleri	(4.734)	(15.443)
Çalışmayan kısım amortisman ve itfa giderleri	(4.624)	(1.600)
İştirak satış zararları (*)	(1.380)	-
Promosyon malzemesi giderleri	(241)	(3.202)
Diğer	(4.985)	(3.053)
	(29.552)	(32.893)

(*) 31 Aralık 2009 tarihinde sona eren yıla ait iştirak satış zararları, TBS'nin satışından kaynaklanan zarardan oluşmaktadır.

NOT 27 - FİNANSAL GELİRLER/(GİDERLER), (NET)

Finansal gelirler:

	2009	2008
Mevduat faiz gelirleri	173.049	140.625
Vadeli satışlardan kaynaklanan vade farkı gelirleri	77.917	246.490
Diğer	685	612
Finansal gelirler	251.651	387.727

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHLİ KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 27 - FİNANSAL GELİR/(GİDERLER), (NET) (Devamı)

Finansal giderler:

	2009	2008
Faiz giderleri	(184.823)	(89.376)
Türev enstrüman giderleri	(25.429)	(53.401)
Vadeli alışlardan kaynaklanan vade farkı giderleri	(15.619)	(106.222)
Factoring giderleri	(15.038)	(131)
Kredilerden oluşan kur farkı giderleri, (net)	(8.416)	(164.887)
Kur farkı gideri, (net)	(607)	(706.664)
Diğer	(2.532)	(1.283)
Finansal giderler	(252.464)	(1.121.964)

NOT 28 - VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ

i) Kurumlar vergisi:

	2009	2008
Cari dönem ödenecek kurumlar vergisi	159.789	100.273
Yabancı para çevrim farkları	-	(596)
Eksi: Peşin ödenen vergi	(101.363)	(229.352)
Kurumlar vergisi karşılığı/ (peşin ödenen kurumlar vergisi), (net) (*)	58.426	(129.675)

(*) 31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla peşin ödenen kurumlar vergisi, Tüpraş'ın 132.415 bin TL tutarındaki net peşin ödenen vergisi ile Opet'in 251 bin TL ve Ditaş'ın 2.489 bin TL tutarındaki kurumlar vergisi karşılıklarından oluşmaktadır.

Türk vergi mevzuatı, ana ortaklık olan şirketin bağlı ortaklıkları ve iştiraklerini konsolide ettiği finansal tabloları üzerinden vergi beyannamesi vermesine olanak tanımamaktadır. Bu sebeple bu konsolide finansal tablolara yansıtılan vergi karşılıkları, tam konsolidasyon kapsamına alınan tüm şirketler için ayrı ayrı hesaplanmıştır.

Türkiye'de, kurumlar vergisi oranı %20' dir (31 Aralık 2008: %20). Kurumlar vergisi oranı kurumların ticari kazancına vergi yasaları gereğince indirimi kabul edilmeyen giderlerin ilave edilmesi, vergi yasalarında yer alan istisna ve indirimlerin indirilmesi sonucu bulunacak safi kurum kazancına uygulanır

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHLİ KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 28 - VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ (Devamı)

Grup'un yabancı ülkelerde faaliyet gösteren şirketleri ile ilgili vergi oranları aşağıda sunulmuştur:

	2009	2008
İrlanda	%12,5	%12,5
İngiltere	%28	%28,5
Singapur	%18	%18
	2009	2008
Vergi gideri:		
Cari dönem vergi gideri	(159.789)	(100.273)
Ertelenen vergi gideri	(39.592)	(9.642)
	(199.381)	(109.915)

Vergi öncesi dönem karının hesaplanan vergi gideri tutarı ile mutabakatı aşağıda sunulmuştur:

	2009	2008
Vergi öncesi kar	1.015.152	549.265
Beklenen vergi gideri (%20)	(203.030)	(109.853)
Yurtdışı müşterek yönetime tabi ortaklıkların vergisi oranı farklılığı etkileri	406	912
İndirim ve istisnalar	14.753	448
Kanunen kabul edilmeyen giderler ve üzerinden vergi hesaplanmayan farklar	(11.510)	(1.422)
Toplam vergi gideri	(199.381)	(109.915)

ii) Ertelenmiş vergiler

Grup, ertelenen gelir vergisi varlık ve yükümlülüklerini konsolide bilanço kalemlerinin SPK Finansal Raporlama Standartları ve Vergi Usul Kanunu arasındaki farklı değerlendirmelerin sonucunda ortaya çıkan geçici farkların etkilerini dikkate alarak hesaplamaktadır.

Türkiye'de faaliyet gösteren şirketler için ileriki dönemlerde gerçekleşecek geçici farklar üzerinden yükümlülük metoduna göre hesaplanan ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri hesaplamasında uygulanacak oran %20'dir (2008: %20).

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHLİ KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 28 - VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ (Devamı)

31 Aralık 2009 ve 2008 tarihleri itibariyle ertelenmiş vergiye konu olan birikmiş geçici farklar ve ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülüklerinin etkileri, konsolide bilanço tarihi itibariyle yasanmış vergi oranları kullanılarak aşağıda özetlenmiştir:

	Birikmiş geçici farklar		Ertelenmiş vergi (yükümlülüğü)/varlığı	
	2009	2008	2009	2008
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların kayıtlı değerleri ile vergi matrahları arasındaki fark	1.202.819	1.084.205	(240.567)	(216.841)
Peşin ödenen istasyon kiralari gerçeğe uygun değer farkı	14.202	15.620	(2.840)	(3.124)
Finansal varlıklar gerçeğe uygun değer farkı	31.470	29.294	(1.574)	(1.465)
Diğer	-	1.817	-	(363)
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü			(244.981)	(221.793)
Kıdem tazminatı ve kıdeme teşvik primi karşılığı	100.995	98.759	20.197	19.772
Dava karşılıkları	52.347	50.267	10.469	10.053
Yedek parça ve malzeme stokları için değer düşüklüğü karşılığı	41.377	45.220	8.275	9.044
Kullanılmamış izin ücretleri karşılığı	18.734	17.950	3.747	3.590
Şüpheli alacak karşılığı	7.277	6.228	1.455	1.246
Türev finansal araçların gerçeğe uygun değer farkı	5.179	-	1.036	-
Stok değer düşüklüğü karşılığı	789	69.411	158	13.882
Ertelenmiş finansal gelirler, (net)	203	9.851	41	1.969
İndirilebilir mali zararlar	-	23.497	-	4.699
Diğer	14.248	2.416	2.849	485
Ertelenmiş vergi varlıkları			48.227	64.740
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü - net			(196.754)	(157.053)

Ertelenmiş vergi hareket tablosu aşağıda sunulmuştur:

	2009	2008
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü, net		
1 Ocak	157.053	146.578
Cari dönem ertelenen vergi gideri	39.592	9.642
Finansal varlıklar değer artış fonu	109	833
31 Aralık	196.754	157.053

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHLİ KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 29 - SATIŞ AMACIYLA ELDE TUTULAN VARLIK GRUPLARI

Grup, 31 Aralık 2008 tarihinde sona eren yıl içerisinde Grup'un müşterek yönetime tabi ortaklıklarından deniz akaryakıt satışları iş kolunda faaliyet gösteren TBS'nin satılmasına karar vermiş ve TBS'ye ait varlık ve bunlara ilişkin yükümlülükler 31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla konsolide bilançoda satılmak üzere elde tutulan varlık ve yükümlülük grupları olarak sınıflandırılmıştır. TBS'nin satış işlemi 22 Nisan 2009 tarihi itibarıyla tamamlanmıştır.

Grup'un müşterek yönetime tabi ortaklıklarından Opet Trade Ireland'ın 31 Mayıs 2009'da tasfiye süreci başlamış ve bu şirkete ait varlıklar ile bunlara ilişkin yükümlülükler 31 Aralık 2009 tarihi itibarıyla, konsolide bilançoda satılmak üzere elde tutulan varlık ve yükümlülük grupları olarak sınıflandırılmıştır.

Ayrıca, Grup'un müşterek yönetime tabi ortaklıklarından Opet-Aygaz BV'nin tasfiyesi 2009 yılı içerisinde, Opet Aygaz Bulgaria EAD'nin satışı ise 2008 yılı içerisinde tamamlanmıştır.

a) Satış amacıyla elde tutulan varlık ve yükümlülükler

	2009	2008
Satış amaçlı elde tutulan varlıklar	740	25.599
Satış amaçlı elde tutulan varlıklara ilişkin yükümlülükler	69	21.888

Satış amaçlı elde tutulan varlık ve yükümlülük gruplarının özet bilgileri aşağıdaki gibidir:

i) Satış amacıyla elde tutulan varlık grupları

	2009	2008
Hazır değerler	564	119
Ticari alacaklar ve ilişkili taraflardan alacaklar (net)	5	5.863
Stoklar (net)	-	86
Maddi duran varlıklar (net)	-	14
Ertelenmiş vergi varlığı	-	606
Diğer varlıklar	171	18.911
	740	25.599

ii) Satış amacıyla elde tutulan varlıklara ilişkin yükümlülükler

Finansal borçlar (net)	-	605
Ticari borçlar ve ilişkili taraflara borçlar (net)	63	2.208
Kıdem tazminatı karşılığı	-	3
Diğer yükümlülükler	6	19.072
	69	21.888

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHLİ KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 30 - HİSSE BAŞINA KAZANÇ

	2009	2008
Ana ortaklığa ait net dönem karı	811.298	432.222
Beheri 1 Kr nominal değerli hisse senetlerinin ağırlıklı ortalama adedi	25.041.920.000	25.041.920.000
Toplam Kr cinsinden hisse başına esas ve nispi kazanç	3,24	1,73

NOT 31 - İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI

a) Mevduatlar:	2009	2008
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	1.049.907	451.114
	1.049.907	451.114

b) Alacaklar:		
Opet Petrolcülük A.Ş.	84.647	46.258
Aygaz A.Ş.	21.636	5.115
Akpa Dayanıklı Tüketim LPG ve Akaryakıt Ürünleri Pazarlama A.Ş.	1.787	1.110
Diğer	4.383	4.561
Toplam	112.453	57.044

c) Borçlar:	2009	2008
Aygaz A.Ş.	14.193	6.526
Zer Merkezi Hizmetler ve Ticaret A.Ş.	4.000	3.689
Tanı Pazarlama ve İletişim Hizmetleri A.Ş.	3.486	12.255
Opet Petrolcülük A.Ş.	2.499	2.102
Koç Holding A.Ş.	1.149	5.178
Koç Sistem Bilgi ve İletişim A.Ş.	963	1.170
RMK Gemi Yapım Sanayi A.Ş.	2	5.773
Diğer	5.376	4.993

Kısa vadeli ticari borçlar	31.668	41.686
-----------------------------------	---------------	---------------

Koç Holding A.Ş.	11.293	9.237
------------------	--------	-------

Kısa vadeli finansal borçlar	11.293	9.237
-------------------------------------	---------------	--------------

Koç Holding A.Ş.	-	9.237
------------------	---	-------

Uzun vadeli finansal borçlar	-	9.237
-------------------------------------	----------	--------------

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHLİ KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 31 - İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI (Devamı)

İlişkili taraflara finansal borçlar Opet'in Koç Holding A.Ş.'den almış olduğu 18.750 bin ABD doları (2008: 30.540 bin ABD doları) karşılığı 28.232 bin TL'lik (2008: 46.186 bin TL) (Tüpraş etkin ortaklık oranı ile 11.293 bin TL (2008: 18.474 bin TL) krediyi ifade etmektedir (Not 7). Söz konusu kredinin faiz oranı 6 aylık Libor+%1,7 olup, vade analizi aşağıdaki gibidir:

	2009	2008
2009	-	9.237
2010	11.293	9.237
	11.293	18.474

d) Verilen maddi ve maddi olmayan duran varlık avansları:

	2009	2008
Koç Sistem Bilgi ve İletişim A.Ş.	5.279	-
RMK Gemi Yapım Sanayi A.Ş.	-	29.233
Ark İnşaat Sanayi ve Tic. A.Ş.	-	7.438
	5.279	36.671

e) Banka kredileri:

	2009	2008
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	51.194	-
	51.194	-

f) Ürün ve hizmet satışları:

	2009	2008
Opet Petrolcülük A.Ş.	831.055	1.238.249
Aygaz A.Ş.	168.475	245.190
Ram Dış Ticaret A.Ş.	55.126	2.602
TBS Denizcilik ve Petrol Ürünleri Ticaret A.Ş.	21.361	80.857
Akpa Dayanıklı Tüketim LPG ve Akaryakıt Tüketim Malları A.Ş.	22.381	21.685
Mogaz Petrol Gazları A.Ş.	9.359	7.866
Diğer	25.631	21.996
	1.133.388	1.618.445

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHLİ KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 31 - İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI (Devamı)

g) Mal ve hizmet alımları:

	2009	2008
Aygaz A.Ş.	190.189	131.836
Opet Trade -Singapur Ltd.	129.312	-
Opet International Limited	36.413	25
Zer Merkezi Hizmetler ve Ticaret A.Ş.	31.561	26.627
Opet Petrolcülük A.Ş.	29.334	21.579
Koç Holding A.Ş.	8.130	8.027
Koç Sistem Bilgi ve İletişim A.Ş.	8.191	7.702
Otokoç Otomotiv Tic.Ve San.A.Ş.	6.066	4.854
Tanı Pazarlama ve İletişim Hizmetleri A.Ş.	2.269	1.732
Opet Trade Ireland	-	180.330
Diğer	24.312	18.211
	465.777	400.923

h) Maddi ve maddi olmayan duran varlık alımları:

	2009	2008
RMK Gemi Yapım Sanayi A.Ş.	47.119	58.815
Ark İnşaat Sanayi ve Tic. A.Ş.	17.212	16.478
Diğer	3.893	3.196
	68.224	78.489

i) Yönetim kurulu üyeleri ve kilit yöneticilere sağlanan faydalar:

	2009	2008
Kısa vadeli faydalar	16.172	23.167
Uzun vadeli faydalar	-	20
	16.172	23.187

Grup, kilit yönetici personel olarak, Grup'un faaliyetlerini planlama, yönetme ve kontrol etme yetki ve sorumluluklarına haiz olmalarından dolayı, genel müdür ve genel müdür yardımcılarını bu kapsamda değerlendirmektedir.

j) İlişkili taraflardan alınmış stoklar

	2009	2008
Opet Petrolcülük A.Ş.	3.767	4.184
	3.767	4.184

k) İlişkili taraflarla diğer işlemler

	2009	2008
Mevduat faiz gelirleri	45.108	64.239
Finansman giderleri	30.241	131
Yapılan bağışlar	6.170	4.983

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHLİ KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 32 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ

Grup faaliyetlerinden dolayı, borç ve sermaye piyasası fiyatları, döviz kurları ve faiz oranlarındaki değişimlerin etkileri dahil çeşitli finansal risklere maruz kalmaktadır. Grup'un risk yönetim programı, mali piyasaların öngörülemezliğine odaklanmakta olup Grup'un mali performansı üzerindeki potansiyel olumsuz etkilerin en aza indirgenmesini amaçlamıştır.

Risk yönetimi, Yönetim Kurulu tarafından onaylanan politikalar çerçevesinde uygulanmaktadır.

(a) Likidite riski

Mevcut ve ilerideki muhtemel borç gereksinimlerinin fonlanabilme riski, yeterli sayıda ve yüksek kalitedeki kredi sağlayıcılarının erişilebilirliğinin sürekli kılınması suretiyle yönetilmektedir.

İhtiyatlı likidite riski yönetimi, yeterli miktarda nakit ve menkul kıymet sağlamak, yeterli kredi imkanları yoluyla fonlamayı mümkün kılmak ve açık pozisyonu kapatabilme imkanından oluşmaktadır.

Aşağıdaki tablo Grup'un 31 Aralık 2009 ve 2008 tarihleri itibarıyla kalan vadelerine göre bilanço içi finansal yükümlülükleri için ödeyeceği nakit çıkışlarını göstermektedir. Tabloda gösterilen tutarlar sözleşmeye dayalı indirgenmemiş nakit akım tutarları olup, Grup, likidite yönetimini beklenen indirgenmemiş nakit akımlarını dikkate alarak yapmaktadır.

Türev olmayan finansal yükümlülükler:

31 Aralık 2009	Defter değeri	Sözleşme uyarmca nakit çıkışı	3 aydan kısa	3 - 12 ay	1 - 5 yıl	5 yıldan uzun
Finansal borçlar	2.154.514	2.183.685	1.342.785	292.099	440.274	108.527
Diğer finansal borçlar	11.293	11.293	11.293	-	-	-
Ticari borçlar	2.327.828	2.327.828	2.327.828	-	-	-
Satım amaçlı elde tutulan varlıklara ilişkin yükümlülükler	69	69	69	-	-	-
Diğer yükümlülükler	1.496.142	1.496.142	1.222.092	-	274.050	-

31 Aralık 2008	Defter değeri	Sözleşme uyarmca nakit çıkışı	3 aydan kısa	3 - 12 ay	1 - 5 yıl	5 yıldan uzun
Finansal borçlar	1.773.063	1.941.259	179.883	1.201.019	429.508	130.849
Diğer finansal borçlar	18.474	20.410	-	9.882	10.528	-
Ticari borçlar	1.566.701	1.567.246	1.565.081	-	2.165	-
Satım amaçlı elde tutulan varlıklara ilişkin yükümlülükler	21.888	21.888	21.888	-	-	-
Diğer yükümlülükler	1.341.517	1.341.517	1.132.963	-	208.554	-

Nakit çıkışları, satışlardan elde edilecek nakit girişleri ve gerekli görüldüğü takdirde finansman yoluyla karşılanacaktır.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHLİ KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 32 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

Aşağıdaki tablo Grup'un 31 Aralık 2009 ve 2008 tarihleri itibariyle kalan vadelerine göre türev finansal varlık ve yükümlülükleri için kabul edeceği/ödeyeceği nakit giriş/çıkışlarını göstermektedir. Tabloda gösterilen tutarlar sözleşmede gösterilen indirgenmemiş nakit akım tutarları olup, Grup, likidite yönetimini beklenen indirgenmemiş nakit akımlarını dikkate alarak yapmaktadır.

		Sözleşme uyarınca nakit	3 aydan	3 - 12	1 - 5	5 yıldan
31 Aralık 2009	Defter değeri	çıkışı	kısa	ay	yıl	uzun
Türev nakit çıkışları, (net)	(4.752)	(4.752)	(4.711)	(41)	-	-
		Sözleşme uyarınca nakit	3 aydan	3 - 12	1 - 5	5 yıldan
31 Aralık 2008	Defter değeri	çıkışı	kısa	ay	yıl	uzun
Türev nakit girişleri, (net)	2.348	2.348	2.348	-	-	-

(b) Kredi riski

Grup, vadeli satışlarından kaynaklanan ticari alacakları ve bankalarda tutulan mevduatları dolayısıyla kredi riskine maruz kalmaktadır. Grup yönetimi müşterilerden alacakları ile ilgili kredi riskini her bir müşteri için ayrı ayrı olmak kaydıyla kredi limitleri belirleyerek ve gerektiği takdirde teminat alarak riskli gördüğü müşterilerine ise sadece nakit tahsilat yoluyla satış yaparak azaltmaktadır. Grup'un tahsilat riski esas olarak ticari alacaklarından doğabilmektedir. Ticari alacaklar, Grup yönetimince geçmiş tecrübeler ve cari ekonomik durum göz önüne alınarak değerlendirilmekte ve uygun miktarda şüpheli alacak karşılığı ayrıldıktan sonra konsolide bilançoda net olarak gösterilmektedir.

Tüpraş'ın müşterilerinin büyük bölümü finansal açıdan kuvvetli akaryakıt dağıtım şirketleri ya da devlet kuruluşlarından oluşmaktadır. Opet'in ise müşterilerinin önemli bir bölümünü oluşturan yurt içi bayileri üzerinde etkin kontrol sistemi bulunmaktadır. 31 Aralık 2009 ve 2008 tarihleri itibariyle Grup'un satış yaptığı en büyük 5 müşterisinden olan alacaklarının toplam ticari alacaklar içerisindeki payı sırasıyla % 39 ve % 26'dır. Bununla birlikte, Grup'un yıllara göre tahsil edilemeyen alacak tutarına bakıldığında ve yukarıdaki sebepler dikkate alındığında, Grup yönetimi ticari alacaklarından oluşan kredi riskinin düşük olduğu görüşündedir. Grup finansal varlıklarının yönetiminde de aynı kredi riski yönetimi prensipleri ile hareket etmektedir. Yatırımlar, likiditesi en yüksek enstrümanlara yapılmakta ve işlemin yapıldığı kuruluşlar finansal açıdan güçlü bankalar arasından seçilmektedir. Grup, bugüne kadar tahsil edilemeyen, vadesi geçen, koşulları yeniden görüşülen herhangi bir banka mevduatı bulunmadığından banka mevduatları ile ilgili herhangi bir kredi riskinin olmadığını düşünmektedir.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHLİ KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 32 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

Grup'un 31 Aralık 2009 ve 2008 tarihleri itibariyle finansal araç türleri itibariyle maruz kaldığı kredi riskleri aşağıda belirtilmiştir:

	Alacaklar		Türev araçlar	
	Ticari alacaklar	Diğer alacaklar		
	İlişkili taraf	Diğer taraf		
31 Aralık 2009				
Maruz kalan azami kredi riski (*)	112.453	599.339	16.019	444
- Azami riskin teminat vb. ile güvence altına alınmış kısmı	-	461.183	-	-
A. Vadesi geçmemiş veya değer düşüklüğüne uğramamış (**)	112.453	355.192	16.019	444
B. Koşulları yeniden görüşülmüş bulunan, aksi takdirde vadesi geçmiş veya değer düşüklüğüne uğramış sayılacak (**)	-	6.031	-	-
- Teminat vb. ile güvence altına alınmış kısmı (A+B)	-	348.039	-	-
C. Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış (***)	-	238.116	-	-
- Teminat vb. ile güvence altına alınmış kısmı	-	108.825	-	-
D. Değer düşüklüğüne uğramış				
- Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	-	15.481	744	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	(15.481)	(744)	-
- Teminat vb. ile güvence altına alınmış kısmı	-	4.319	-	-

	Alacaklar		Türev araçlar	
	Ticari alacaklar	Diğer alacaklar		
	İlişkili taraf	Diğer taraf		
31 Aralık 2008				
Maruz kalan azami kredi riski (*)	57.044	1.017.633	18.945	2.348
- Azami riskin teminat vb. ile güvence altına alınmış kısmı	-	622.063	-	-
A. Vadesi geçmemiş veya değer düşüklüğüne uğramamış (**)	57.044	517.518	18.945	2.348
B. Koşulları yeniden görüşülmüş bulunan, aksi takdirde vadesi geçmiş veya değer düşüklüğüne uğramış sayılacak (**)	-	6.412	-	-
- Teminat vb. ile güvence altına alınmış kısmı (A+B)	-	335.610	-	-
C. Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış (***)	-	493.703	-	-
- Teminat vb. ile güvence altına alınmış kısmı	-	283.774	-	-
D. Değer düşüklüğüne uğramış	-	-	-	-
- Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	-	12.306	752	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	(12.306)	(752)	-
- Teminat vb. ile güvence altına alınmış kısmı	-	2.679	-	-

(*) Bu alan tabloda yer alan A,B,C ve D satırlarının toplamını ifade etmektedir. Söz konusu tutarın belirlenmesinde, alınan teminatlar gibi kredi güvenilirliğinde artış sağlayan unsurlar dikkate alınmamıştır.

(**) 31 Aralık 2009 ve 2008 itibariyle vadesi geçmemiş ve değer düşüklüğüne uğramamış veya koşulları yeniden görüşülmüş bulunan ticari alacakların kredi kalitesine ilişkin açıklamalar Not 8'de belirtilmiştir.

(***) 31 Aralık 2009 ve 2008 itibariyle vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların yaşlandırmasına ilişkin açıklamalar Not 8'de belirtilmiştir.

Grup yukarıda belirtilen finansal varlıkların değer düşüklüğü testleri sırasında tahsil edilmesi gereken tutarların tahsil edilemeyecek olduğunu gösteren etkenlerin varlığını göz önünde bulundurmıştır.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHLİ KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT

AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 32 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

(c) Piyasa riski:

Şirket emtia fiyatı, döviz kuru ve faiz haddi risklerini piyasa riskinin en önemli unsurları olarak görmektedir. Döviz kuru ve faiz haddi riskleri portföy ve ürün bazında ayrı ayrı değerlendirilmektedir.

Emtia fiyat riski

Tüpraş, üretimde kullanmak üzere edindiği ham petrol stokları ile ilgili olarak petrol fiyatlarındaki dalgalanmaların etkilerine maruz kalmaktadır. Şirket yönetimi söz konusu riskin bertaraf edilmesi için elde bulundurduğu stok miktarlarını düzenli olarak gözden geçirmektedir.

Tüpraş'ın ürün satış fiyatları ise, 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanununda tanımlandığı üzere "en yakın erişilebilir dünya serbest piyasa oluşumu" olan, Akdeniz ürün fiyatları ve ABD doları satış kuru takip edilerek belirlenmektedir. Yasal tanım çerçevesinde Akdeniz piyasasındaki petrol ürünleri fiyatlarında oluşan değişiklikler ve ABD doları kurundaki değişim Şirket yönetimi tarafından günlük olarak değerlendirilmekte ve bu iki faktöre göre oluşturulan yeni fiyat, yürürlükteki satış fiyatlarından anlamlı bir şekilde yukarı ya da aşağı yönde farklılık gösterdiğinde ürün satış fiyatları güncellenmektedir.

Faiz haddi riski

Grup, faiz hadlerindeki değişimlerin faiz getiren varlık ve yükümlülükler üzerindeki etkisinden dolayı faiz haddi riskine maruz kalmaktadır. Söz konusu faiz haddi riski, faiz haddi duyarlılığı olan varlık ve yükümlülüklerin dengelenmesi suretiyle yönetilmektedir.

31 Aralık 2009 ve 2008 tarihleri itibarıyla Grup'un faiz pozisyonu tablosu aşağıdaki belirtilmiştir:

	2009	2008
Sabit faizli finansal araçlar		
Nakit ve nakit benzerleri	3.117.286	1.440.097
Finansal borçlar	1.612.941	1.150.505
Değişken faizli finansal araçlar		
Finansal borçlar	541.573	622.558
Diğer finansal borçlar	11.293	18.474

31 Aralık 2009 tarihinde TL para birimi cinsinden olan banka kredileri için faiz oranı 500 baz puan (%5) yüksek/düşük olsaydı ve diğer tüm değişkenler sabit kalsaydı, vergi öncesi kar 7.122 bin TL daha düşük/yüksek olacaktı (31 Aralık 2008: 8.531). 31 Aralık 2009 tarihinde ABD doları para birimi cinsinden olan banka kredileri için faiz oranı 100 baz puan (%1) yüksek/düşük olsaydı ve diğer tüm değişkenler sabit kalsaydı, vergi öncesi kar 2.493 bin TL daha düşük/yüksek olacaktı (31 Aralık 2008: 2.363 bin TL). 31 Aralık 2009 tarihinde Avro para birimi cinsinden olan banka kredileri için faiz oranı 100 baz puan (%1) yüksek/düşük olsaydı ve diğer tüm değişkenler sabit kalsaydı, vergi öncesi kar 289 bin TL daha düşük/yüksek olacaktı (31 Aralık 2008: 414 bin TL).

Beklenen yeniden fiyatlandırma ve vade tarihleri, alınan krediler dışındaki finansal varlık ve yükümlülükler için sözleşme vade tarihlerinden farklı olmadığından ek bir tablo ile sunulmamıştır. 31 Aralık 2009 ve 2008 tarihleri itibarıyla banka kredilerinin yeniden fiyatlandırma tarihlerine göre vade analizleri Not 7'de sunulmuştur.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHLİ KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 32 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

Döviz kuru riski

Grup, döviz cinsinden yaptığı operasyonları nedeniyle döviz kuru riskine maruz kalmaktadır. Söz konusu döviz kuru riski, döviz pozisyonunun analiz edilmesi ile takip edilmektedir. Ek olarak Grup'un Opet iktisabından kaynaklanan şerefiyenin değer düşüklüğü testi sırasında kullanılan satış maliyetleri düşülmüş gerçeğe uygun değer tespiti sırasında ABD doları cinsinden bulunan değer bilanço tarihi kuru ile TL'ye çevrilmek suretiyle dikkate alınmıştır. Bu nedenle, söz konusu gerçeğe uygun değer modeli döviz piyasasında yaşanan dalgalanmalardan etkilenmektedir. Döviz değişimlerine duyarlılık analizi ile ilgili açıklamalar Not 15'te belirtilmiştir.

Grup'un net finansal yükümlülükleri, esas olarak yurt dışından hammadde ithalatı ve ihracat satışları sebebiyle yabancı para çevrim riskine maruzdur. Grup, söz konusu yabancı para finansal yükümlülüklerden ötürü ortaya çıkan kur riskini, yukarıda (c) Piyasa riski - *Emtia fiyat riski* bölümünde belirtildiği üzere ürün satış fiyatlarına döviz kuru değişimlerini yansıtmak suretiyle sınırlandırmaktadır.

Aşağıdaki tablo 31 Aralık 2009 ve 2008 tarihleri itibarıyla Grup'un yabancı para pozisyonu riskini özetlemektedir. Grup tarafından tutulan yabancı para varlıkların ve borçların kayıtlı tutarları yabancı para cinslerine göre aşağıdaki gibidir:

	2009	2008
Varlıklar	1.450.148	985.485
Yükümlülükler	(2.884.399)	(2.254.739)
Net bilanço yabancı para pozisyonu	(1.434.251)	(1.269.254)
Bilanço dışı türev araçlar net yabancı para pozisyonu	(138.028)	22.031
Net yabancı para pozisyonu	(1.572.279)	(1.247.223)

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHLİ KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 32 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

	Toplam TL Karşılığı (bin)	2009 Orijinal Bakiyeler			
		ABD Doları (bin)	Avro (bin)	İngiliz Sterlini (bin)	Diğer (bin)
Varlıklar					
Nakit ve nakit benzeri değerler	1.343.393	891.602	419	1	-
Ticari alacaklar	79.763	51.825	801	-	-
Türev finansal araçlar	444	295	-	-	-
Satış amaçlı elde tutulan varlıklar	740	492	-	-	-
Diğer dönen varlıklar	8.506	4.345	909	-	-
Dönen varlıklar	1.432.846	948.559	2.129	1	-
Diğer duran varlıklar	17.302	8.495	2.088	-	-
Duran varlıklar	17.302	8.495	2.088	-	-
Toplam varlıklar	1.450.148	957.054	4.217	1	-
Kısa vadeli finansal borçlar	220.809	146.649	-	-	-
Faiz gider tahakkukları	2.292	1.244	194	-	-
Uzun vadeli finansal borçların					
kısa vadeli kısımları (net)	115.122	66.608	6.865	-	-
İlişkili taraflara finansal borçlar	11.293	7.500	-	-	-
Ticari borçlar (net)	2.039.589	1.350.513	2.678	67	10.831
Türev finansal araçlar	5.196	3.451	-	-	-
Satış amaçlı elde tutulan yükümlülükler	69	46	-	-	-
Diğer yükümlülükler	3.612	178	1.548	-	-
Diğer borç karşılıkları	1.824	933	194	-	-
Kısa vadeli yükümlülükler	2.399.806	1.577.122	11.479	67	10.831
Uzun vadeli ticari borçlar	-	-	-	-	-
Uzun vadeli finansal borçlar	484.593	267.666	37.758	-	-
İlişkili taraflara uzun vadeli finansal borçlar	-	-	-	-	-
Uzun vadeli yükümlülükler	484.593	267.666	37.758	-	-
Toplam yükümlülükler	2.884.399	1.844.788	49.237	67	10.831
Net bilanço yabancı para pozisyonu	(1.434.251)	(887.734)	(45.020)	(66)	(10.831)
Bilanço dışı türev araçların net varlık/(yükümlülük) pozisyonu (A-B)	(138.028)	(91.670)	-	-	-
A. Aktif karakterli bilanço dışı döviz cinsinden türev ürünlerin toplam tutarı	48.182	32.000	-	-	-
B. Pasif karakterli bilanço dışı döviz cinsinden türev ürünlerin toplam tutarı	186.210	123.670	-	-	-
Net yabancı para pozisyonu	(1.572.279)	(979.404)	(45.020)	(66)	(10.831)

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHLİ KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 32 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

	Toplam TL Karşılığı (bin)	2008			
		Orijinal Bakiyeler			
		ABD Doları (bin)	Avro (bin)	İngiliz Sterlini (bin)	Diğer (bin)
Varlıklar					
Nakit ve nakit benzeri değerler	901.264	576.581	13.684	3	-
Ticari alacaklar	54.884	36.173	84	-	-
Türev finansal araçlar	2.348	1.553	-	-	-
Diğer dönen varlıklar	11.526	5.013	1.833	9	-
Dönen varlıklar	970.022	619.320	15.601	12	-
Diğer duran varlıklar	15.463	5.479	3.353	-	-
Duran varlıklar	15.463	5.479	3.353	-	-
Toplam varlıklar	985.485	624.799	18.954	12	-
Kısa vadeli finansal borçlar	268.817	177.754	-	-	-
Faiz gider tahakkukları	15.362	9.111	740	-	-
Uzun vadeli finansal borçların					
kısa vadeli kısımları (net)	95.264	53.275	6.865	-	-
İlişkili taraflara finansal borçlar	9.237	6.108	-	-	-
Ticari borçlar (net)	1.339.150	850.933	24.175	242	-
Diğer yükümlülükler	2.163	26	992	-	-
Diğer borç karşılıkları	18.841	12.458	-	-	-
Kısa vadeli yükümlülükler	1.748.834	1.109.665	32.772	242	-
Uzun vadeli ticari borçlar	2.165	1.432	-	-	-
Uzun vadeli finansal borçlar	494.503	263.859	44.595	-	-
İlişkili taraflara uzun vadeli finansal borçlar	9.237	6.108	-	-	-
Uzun vadeli yükümlülükler	505.905	271.399	44.595	-	-
Toplam yükümlülükler	2.254.739	1.381.064	77.367	242	-
Net bilanço yabancı para pozisyonu	(1.269.254)	(756.265)	(58.413)	(230)	-
Bilanço dışı türev araçların net varlık/(yükümlülük) pozisyonu (A-B)	22.031	14.568	-	-	-
A. Aktif karakterli bilanço dışı döviz cinsinden türev ürünlerin toplam tutarı	22.031	14.568	-	-	-
B. Pasif karakterli bilanço dışı döviz cinsinden türev ürünlerin toplam tutarı	-	-	-	-	-
Net yabancı para pozisyonu	(1.247.223)	(741.697)	(58.413)	(230)	-

Grup, net yabancı para finansal yükümlülüklerden ötürü ortaya çıkan kur riskini, ürün satış fiyatlarına döviz kuru değişimlerini yansıtmak suretiyle sınırlandırmaktadır. 31 Aralık 2009 tarihi itibarıyla Grup'un sahip olduğu toplam ham petrol ve petrol ürünü stokları tutarı 1.232.460 bin TL (31 Aralık 2008: 1.130.893 bin TL)'dir (Not 10).

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHLİ KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT

AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 32 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

İhracat ve ithalat bilgileri

	31 Aralık 2009		31 Aralık 2008	
	Orijinal tutar	TL	Orijinal tutar	TL
ABD doları	1.781.065	2.755.116	4.577.074	5.785.292
Toplam ihracat tutarı		2.755.116		5.785.292
ABD doları	9.610.440	14.670.628	18.677.121	23.393.953
EURO			13.737	26.908
Diğer	1.499.278	1.499.278	-	-
Toplam ithalat tutarı		16.169.906		23.420.861

Aşağıdaki tabloda 31 Aralık 2009 ve 2008'de sona eren yıllarda Grup'un vergi öncesi karının döviz kurlarındaki değişimlerle ne kadar değişeceği özetlenmiştir.

	2009		2008	
	Değer kazanması	Değer kaybetmesi	Değer kazanması	Değer kaybetmesi
ABD doları kurunun % 10 değişmesi halinde:				
ABD doları Net Etki	(133.666)	133.666	(114.370)	114.370
Avro kurunun % 10 değişmesi halinde:				
Avro Net Etki	(9.726)	9.726	(12.500)	12.500

Sermaye riski yönetimi

Sermaye'yi yönetirken Grup'un hedefleri, ortaklarına getiri, diğer hissedarlara fayda sağlamak için Grup'un faaliyetlerinin devamını sağlayabilmek ve sermaye maliyetini azaltmak amacıyla en uygun sermaye yapısını sürdürmektir.

Grup, sermaye yönetimini borç/sermaye oranını kullanarak izler. Bu oran, net borcun toplam sermayeye bölünmesiyle bulunur. Net borç, nakit ve nakit benzeri değerlerin toplam borç tutarından (konsolide bilançoda gösterildiği gibi kredileri, ticari borçları, ilişkili taraflara borçları ve diğer borçları içerir) düşülmesiyle hesaplanır. Toplam sermaye, konsolide bilançoda gösterildiği gibi özkaynak ile net borcun toplanmasıyla hesaplanır.

Finansal araçların gerçeğe uygun değeri

Gerçeğe uygun bedel, bir finansal enstrümanın zorunlu bir satış veya tasfiye işlemi dışında gönüllü taraflar arasındaki bir cari işlemde el değiştirebileceği tutar olup, eğer varsa, oluşan bir piyasa fiyatı ile en iyi şekilde belirlenir.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2009 TARİHLİ KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

NOT 32 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

Finansal enstrümanların tahmini gerçeğe uygun bedelleri, Grup tarafından mevcut piyasa bilgileri ve uygun değerlendirme metodları kullanılarak tespit edilmiştir. Ancak, gerçeğe uygun bedel tahmininde ve piyasa verilerinin yorumlanmasında tahminler kullanılır. Buna göre, burada sunulan tahminler, Grup'un bir güncel piyasa işleminde elde edebileceği tutarları göstermeyebilir.

Aşağıdaki yöntem ve varsayımlar, gerçeğe uygun değeri belirlenebilen finansal enstrümanların gerçeğe uygun değerinin tahmininde kullanılmıştır:

Parasal varlıklar

Dönem sonu kurlarıyla çevrilen dövizde dayalı olan bakiyelerin gerçeğe uygun değerlerinin kayıtlı değerlerine yaklaşıkları kabul edilmektedir.

Nakit ve bankalardan alacakların gerçeğe uygun bedellerinin, kısa vadeli olmaları dolayısıyla, kayıtlı değerlerine yaklaşıkları kabul edilmektedir.

Ticari alacakların ve ilgili şüpheli alacak karşılıklarının kayıtlı değerlerinin gerçeğe uygun değerlerini gösterdikleri tahmin edilmektedir.

Parasal yükümlülükler

Banka kredilerinin tahmini gerçeğe uygun değerleri gelecekte gerçekleşmesi beklenen nakit akımlarının mevcut piyasa oranları kullanılarak iskonto edilmesi ile bulunmuştur (Not 7).

NOT 33 - BİLANÇO TARİHİNDEN SONRAKİ OLAYLAR

Yoktur.

.....